

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Όλα του κόσμου τα καλά μας
δίνουν οι Θεοί – μα θέλουν
από εμάς για πληρωμή, το μόχθο

Επίχαρμος

ΕΤΟΣ 48ον

ΤΕΥΧΟΣ 255

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ- ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ- ΜΑΡΤΙΟΣ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

Σελ.

Η Μεγάλη Άνοιξη.....	1
Γ. Σιβρής: Το βαθύτερο νόημα του εξανθρωπισμού	3
G.de Purucker: Ύπνος και θάνατος	7
Ο Παρθενικός Κρίνος	12
Ε.Λέτσερις: Η Μυστική Διδασκαλία και η γέννηση του σύμπαντος	14
Dr.C.Savoire: Η ανοχή	20
Η Ημέρα του ADYAR.....	22
Σαλουστίου: Πως δυνάμεθα να νοήσωμεν τους Θεούς.....	25
Ι.Κασταμονίτη: ΠΟΠΟΛ ΒΟΥ, το ιερό βιβλίο των Κιτσέ Μάγια.....	26
Χ.Καμαρωτάκη: Ο χρησμός του Απόλλωνος	33
Η.Τζιοβάρια-Ζάραγκα: Από Μύθου άρχεσθαι	35
Μ.Ζωγράφου: Πρωτίνος	39
J.Krisnamourti: Ο φόβος.....	43
Ε.Μπλαβάτσκι: Η μνήμη και η ανάμνηση στη θεοσοφική διδασκαλία	47
Π.Αναγνώστου: Η παγκόσμια αρμονία και οι συνέπειες προς τους διαταράσσοντες αυτήν	52
Η φιλοσοφία του Μαχάτμα Γκάντι για την αυτονομία,τις εργασιακές σχέσεις και το διεθνισμό	53
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ Α.ΑΝΑΤΟΛΗΣ, Ουέν Τσου	56
Εις Μνήμην	60
Πρόγραμμα Ομιλιών	61
Μεταξύ μας.....	63

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Τηλ. 210 36.20.702 - 210 36.10.961
Fax: 210 36.10.961

Διανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Διευθυντής: Γεώργιος Σιβρής

Επιμέλεια ύλης: Κρ. Ιωαννίδου, Ιφ. Κασταμονίτη

Έτος 48ον, Ιανουάριος – Φεβρουάριος – Μάρτιος 2004, Τεύχος 255

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΟΙΞΗ

«Θεέ μου ! Ο σκοπός μου και η ολοκλήρωσή μου ! Είμαι το χθές σου κι είσαι το Αύριο μου. Είμαι η υπόγεια ρίζα σου κι είσαι το επουράνιό μου λουλούδι και μαζί αυξανόμαστε κατάντικρυ στον ήλιο»

Χ. Γκιμπράν : « Ο Τρελλός ».

Είμαστε οι Θεοί του του Αύριο της Ζωής. Είμαστε η αρχή θεόρατων δέντρων και υψωνόμαστε αργά για να καταλάβουμε το προδιαγεγραμμένο για μας σχέδιο.

Άλλοι βρισκόμαστε ακόμα στις ρίζες, προσκολλημένοι στη γή, βυζαίνοντας αχόρταγα μέσα από τον κόρφο της, άλλοι στο φύλλωμα και μερικοί στο δόσιμο και την προσφορά του καρπού. Όλοι με την ίδια λαχτάρα κρυμμένη μέσα στα άγνωστα μύχια μας, για την ένωση με το μεγάλο μας Εαυτό. Όλοι δεμένοι αναμεταξύ μας με τα δεσμά του ίδιου στόχου και του ίδιου σταθμού. Κι'ωστόσο ο καθένας μας ολομόναχος, πάνω στο δικό του ξεχωριστό μονοπάτι, στο δικό του προσωπικό όραμα για το Θεό και τον ίδιο τον εαυτό του. Έτσι κανένας δεν μπορεί να δανείσει το φτερά του στον άλλον και κανένας δεν μπορεί να μεταδώσει τη σοφία του.

Το άχρονο που υπάρχει μέσα στον καθένα μας, έχει επίγνωση του άχρονου της ζωής του. Όμως, η γνώση αυτή βρίσκεται σε άλλους κοιμισμένη ακόμη, και σε άλλους μισοξυπνημένη. Θάρθει, ωστόσο, κάποτε για τον καθένα μας η **«μεγάλη άνοιξη»**. Κάτω από την προσταγή της το κρυφό πηγάδι της ψυχής μας θα αναβλύσει, ο θησαυρός του βάθους μας θα αποκαλυφθεί. Τότε το πέπλο που σκεπάζει τα μάτια μας θα σκισθεί... ο πηλός που φράζει τα αυτιά μας θα τρυπηθεί... Και τότε, θα δούμε... Και θα ακούσουμε...

Και θα γνωρίσουμε το μυστικό σκοπό όλων των πραγμάτων. Και θα κατανοήσουμε τότε και το τωρινό μας σκοτάδι και θα το αγαπήσουμε. **«Σαν έρθει εκείνη η άνοιξη, όλα τα πράγματα θα λυώσουν όπως οι πάγοι και τα χιόνια και θα γίνουν τραγούδι».**

Το περιοδικό ΙΛΙΣΟΣ ακολουθώντας το δεύτερο σκοπό της ίδρυσης της Θεοσοφικής Εταιρίας για συγκριτική μελέτη όλων των θρησκειών και παραδόσεων, περιλαμβάνει στην ύλη του εργασίες και κείμενα από όλα τα ανωτέρω, παράλληλα με τις θεοσοφικές διδασκαλίες.

ΘΕΟΣΟΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΟ ΒΑΘΥΤΕΡΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΕΞΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ

Γ. Σιβρής

Κάθε σοβαρά σκεπτόμενος άνθρωπος είναι φυσικό να ανησυχεί για το πρωτοφανές κλίμα αναταραχής και αγριότητας που επικρατεί σήμερα στον κόσμο. Το κλίμα αυτό ξεκινάει από το στενό οικογενειακό περιβάλλον, διοχετεύεται στην κοινωνία και επεκτείνεται σε ολόκληρη την ανθρωπότητα, η οποία είναι φανερό ότι βρίσκεται στα πρόθυρα μιας γενικευμένης σύρραξης. Φόβος και ανασφάλεια διακατέχουν τους ανθρώπους, οι οποίοι ζούν με την αγωνία και την αβεβαιότητα για την επόμενη ημέρα. Προληπτικά μέτρα ασφαλείας παίρνονται παντού κι ένας αόρατος κίνδυνος πλανάται σε όλα τα μέρη του πλανήτη, που τείνει να εξελιχθεί σε επιδημία. Κάτω από αυτές τις συνθήκες οι άνθρωποι γίνονται αγριότεροι και επιθετικότεροι, διότι αισθάνονται να απειλείται η ακεραιότητά τους.

Το φαινόμενο του απομονωτισμού παίρνει διαστάσεις επιδημικές και η επικοινωνία στις σχέσεις των ανθρώπων είναι από προβληματική έως αδύνατη. Οι άνθρωποι βρίσκονται στα όρια του παραλογισμού χωρίς να ξέρουν τι θέλουν και που πάνε και βέβαια δεν μπορούμε με κανένα τρόπο να ομιλούμε για ψυχική

γαλήνη και ηρεμία, αλλά μάλλον για ψυχολογική τρικυμία. Οδηγούμεθα έτσι αναπόφευκτα από το σύνολο στη μονάδα, από την ανθρωπότητα στο άτομο, στον εγωκεντρισμό, και είμαστε υποχρεωμένοι να αναζητήσουμε τα αίτια αυτής της παραζάλης στον ίδιο τον εαυτό μας, στον τρόπο που ζούμε και συμπεριφερόμεθα. Διότι είναι αναμφισβήτητο ότι τα άτομα σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, δεν συμπεριφέρονται σαν ανθρώπινα όντα αλλά σαν αρπακτικά θηρία, όπως έχει πεί κάποιος διαπρεπής κοινωνιολόγος. Τίθεται, κατά συνέπεια, επιτακτικά επί τάπητος η αναγκαιότητα για εξανθρωπισμό του ατόμου.

Το θέμα αυτό δεν απασχολεί μόνο τους φιλοσοφούντας, αλλά και έναν ειδικό κλάδο της επιστήμης. Έχοντας εντοπίσει το γονίδιο της επιθετικότητας οι επιστήμονες, προκειμένου να συγκρατήσουν τη βιαιότητα των ανθρώπων, σκέπτονται κι αναζητούν τρόπους αδρανοποίησης αυτού του γονιδίου. Κάτι που θα ισοδυναμούσε με ένα είδος ευνουχισμού της ζωώδους φύσης τους, με ένα είδος νέκρωσης της ενστικτώδους δομής τους.

Είναι επομένως γεγονός ότι το εξόχως σοβαρό αυτό πρόβλημα δεν μπορεί να λυθεί με επιστημονικές χειρουργικές επεμβάσεις. Θα πρέπει μάλλον να το προσεγγίσουμε στοχαστικά, κατά τρόπο φιλοσοφικό. Που σημαίνει ότι θα πρέπει να αναζητήσουμε τα αίτια της κακοδαιμονίας στο εσωτερικό του ανθρώπου, για να δούμε πού οφείλεται η απάνθρωπη συμπεριφορά του. Και είναι καθήκον του καθενός να αναζητήσει τα αίτια αυτά μέσα του και να βρει τρόπο να τα εξαλείψει όχι καταπιεστικά, αλλά μεταμορφωτικά χωρίς την επέμβαση της επιστήμης, αφού και ο ίδιος ο επιστήμων έχει ανάγκη εξανθρωπισμού. Δεν αρκεί να περιμένει να του πουν οι άλλοι ποιά είναι το πρόβλημά του, αλλά οφείλει να συνειδητοποιήσει ότι ο ίδιος αποτελεί μέρος του προβλήματος και ότι συντελεί και συμβάλλει, όπως όλοι, στη διαμόρφωση του απaráδεκτου κοινωνικού πλαισίου στο οποίο ζούμε. Η κοινωνία είναι δημιούργημα του ανθρώπου. Είναι το σαθρό οικοδόμημα που έχουμε κτίσει όλοι μαζί. Είναι η εικόνα του ίδιου του εαυτού μας και επομένως έχουμε καθήκον να γκρεμίσουμε το τερατώδες αυτό κατασκεύασμα, πρώτα μέσα μας και κατόπιν έξω. Για να γίνει μια κοινωνία ανθρώπινη, πρέπει πρώτα εμείς να γίνουμε άν-

θρωποι, να εξανθρωπισθούμε, να αναγεννηθούμε. Σήμερα η κοινωνική διαγωγή μας δείχνει ότι κάθε άλλο παρά ανθρωπinoι είμαστε. Κανείς δεν ενδιαφέρεται για τον πλησίον του αλλά μόνο για τον εαυτό του. Ζούμε τελείως εγωκεντρικά, που σημαίνει δηλαδή συμφεροντολογικά. Το ατομικό συμφέρον οδηγεί πολλές φορές τους ανθρώπους ακόμη και στο έγκλημα.

Πού είναι λοιπόν ο άνθρωπος; Μήπως είμαστε κατ'επίφαση άνθρωποι; Οι Μεγάλοι Πνευματικοί ηγέτες και φιλόσοφοι μιλούν λίαν απαξιωτικά για τη σημερινή κατάσταση του ανθρώπου, και επισημαίνουν ομόφωνα ότι σκοπός της ύπαρξής μας είναι να αλλάξουμε τη σημερινή εικόνα του εαυτού μας και να ανακαλύψουμε μέσα μας τον αληθινό άνθρωπο που υπάρχει εκεί εν δυνάμει, ανενεργός. Αυτή άλλωστε είναι και η πορεία που πρέπει να ακολουθηθεί το ανθρώπινο είδος, μια διαδρομή που προδιαγράφεται από το Θείο Σχέδιο της εξέλιξης και καθορίζεται σε όλες ανεξαιρέτως τις παραδόσεις ως εξής:

Στην πρώτη φάση ο άνθρωπος καθοδηγείτο από τα ζωώδη ένστικτά του. Ακολούθως έλαβε την ανθρώπινη μορφή, χωρίς όμως να εκδηλώνει και τις ανθρώπινες ιδιότητες. Και τούτο, διότι το παρελθόν τον ακολουθεί σαν σκιά και φέρνει στις πλάτες του το βάρος της κληρονομιάς του πιθήκου. Και αυτό το παρελθόν είναι που οι ψυχολόγοι ονομάζουν «ασυνείδητο». Έτσι, παρ' όλο το ανθρώπινο σχήμα του συνεχίζει να αντιδρά με το ένστικτο του ζώου, και κατευθύνεται και καθοδηγείται από το «ασυνείδητό» του. Και ενώ είναι προικισμένος με μία θεϊκή ιδιότητα λόγω της λογικής του φύσης, βυθίζεται χαμηλότερα και από τα κτήνη επειδή έχει λησμονήσει τον αληθινό εαυτό του. Και αυτό χαρακτηρίζεται σαν ανατροπή της φυσικής τάξης, σαν ένα ελάττωμα, σαν μία ψυχική ασθένεια.

Παίρνουμε λοιπόν σαν δεδομένο ότι στην παρούσα φάση της εξέλιξης μας, κατά την οποία δεσπόζει και κυριαρχεί η εγωκεντρική μας φύση, το ζωώδες στοιχείο εξουσιάζει τον άνθρωπο και οι ανθρώπινες ιδιότητες βρίσκονται σε λανθάνουσα κατάσταση, γι' αυτό και η λεγόμενη «ανθρώπινη» κοινωνία, κάθε άλλο παρά ανθρώπινη είναι. Με αυτό το σκεπτικό, η αλλαγή στην ανθρωπότητα δύναται να προέλθει μόνον εκ των έσω με την εσωτερική

αναγέννησή μας.

Όπως λέει ο Κρισμαμούρτι, θα πρέπει όλοι μας να διερωτηθούμε, εάν είναι δυνατόν να γίνουμε εντελώς καινούργιοι, να γίνουμε πάλι νέοι, όχι στο σώμα, αλλά στο νού και στις καρδιές μας. Κι ότι η μόνη ερώτηση που αξίζει να κάνουμε είναι: **«εάν είναι δυνατόν να ξαναγεννηθούμε ώστε ο νούς και η καρδιά μας να είναι ανανεωμένα, φρέσκα, και τοιουτοτρόπως να μπορούμε να ανανεώνουμε τον εαυτό μας αδιάκοπα, για να είναι πάντα φρέσκος, πάντα νέος, ζωντανός, καινούργιος»**. Μόνο τότε θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε μια κοινωνία ειρηνική και ανθρώπινη.

Από τους πολλούς, η κατάσταση αυτή θεωρείται ουτοπική και απραγματοποίητη. Έτσι οι άνθρωποι εγκαταλείπουν κάθε σκέψη για μία καλύτερευση και βελτίωση του εαυτού τους, και αντί να γίνουν πιο ανθρώπινοι, οδηγούνται από το πάθος, από την ισχυρή επιθυμία που έχει το «εγώ» να διαρκέσει, να αυξηθεί, να αποκτήσει ιδιότητες, γι' αυτό και η κοινωνία γίνεται όλο και πιο σκληρή, όλο και πιο απάνθρωπη. Επαληθεύεται έτσι το λεχθέν από τον Διογένη ότι **«κόσμος υπάρχει πολύς, άνθρωποι υπάρχουν λίγοι»**.

Και αυτοί οι ολίγοι ρομαντικοί, που αντλούν τη δύναμή τους από τις ρίζες των μεγάλων προγόνων τους είναι που πιστεύουν ότι τίποτε δεν έχει χαθεί. Καταφεύγουν στη φιλοσοφική αναζήτηση σαν τη μόνη πηγή πνευματικής αναγέννησης. Ενστερνίζονται τα γνωμικά των αρχαίων φιλοσόφων σύμφωνα με τα οποία, η πορεία αυτής της αναζήτησης ξεκινάει με την κάθαρση και τον εξανθρωπισμό, και καταλήγει στη θέωση. Διότι, όπως διδάσκουν ο Πλάτων και ο Πυθαγόρας, θα πρέπει πρώτα να είμαστε άνθρωποι, και μετά να γίνουμε θεοί. Οι ευγενείς αρετές κάνουν τον άνθρωπο και οι επιστήμες οδηγούν στη Θεία Αρετή που κάνει το Θεό. Τα μικρά πράγματα πρέπει να προηγηθούν των μεγαλύτερων εάν θέλουμε να σημειώσουμε οποιαδήποτε πρόοδο στον πνευματικό τομέα.

Μόνον έτσι μπορεί να πραγματοποιηθεί το ιδεώδες ης **«Παγκόσμιας Αδελφότητας»** που ευαγγελίζεται η Θεοσοφική διδασκαλία.

ΥΠΝΟΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ

G. de Purucker

«Ο ύπνος και ο θάνατος είναι δίδυμα αδέρφια»

ΟΜΗΡΟΣ (Ιλιάδα Π, 672)

Ο ύπνος και ο θάνατος δεν είναι απλώς αδέρφια φτιαγμένα από την ίδια ιδιότητα της συνείδησης αλλά στην πραγματικότητα είναι ένα πράγμα, είναι ταυτόσημοι. Ο θάνατος σαν ένας ολοκληρωτικός ύπνος έχει τα δικά του «ξυπνήματα», π.χ. το Ντεβαχάν⁽¹⁾, καθώς και το κατοπινό πλήρες «ξύπνημα» του αποθανώντος ή μάλλον αναχωρήσαντος εγώ, στη νέα του ενσάρκωση στο γήινο πεδίο. Ο ύπνος σαν ένας ατελής θάνατος γίνεται μια «προφητεία» του μελλοντικού θανάτου του σώματος που μας δίνει η φύση. Κάθε νύκτα κοιμόμαστε και έν μέρει πεθαίνουμε.

Ο ύπνος είναι μια αυτόματη λειτουργία της ανθρώπινης σωματικής συνείδησης που φέρνει μια προσωρινή ανάπαυση. Παρόμοια και ο θάνατος αν και σε ένα άλλο επίπεδο αποτελεί μια αναγκαία «συνήθεια», θα λέγαμε, της ψυχικής συνείδησης προκειμένου να αναπαυθεί και να αφομοιώσει την ουσία των εμπειριών της στη γήινη ενσάρκωσή της. Θα μπορούσε ακόμη κανείς να προχωρήσει παραπέρα και να πει πως, τόσο ο ύπνος και ο θάνατος όπως και άλλες παρόμοιες καταστάσεις στη διαδικασία μιας μύησης αποτελούν διαφορετικά στάδια ή λειτουργίες της ανθρώπινης συνείδησης και ποικίλες μορφές της εξελικτικής της πορείας.

Η μύηση στα εσωτερικά πεδία είναι ένα είδος προσωρινού θα-

(1) Ντεβαχάν : Κατάσταση «Παραδείσου» στη θεοσοφική ορολογία, κατά την οποία η αθάνατη ανθρώπινη συνείδηση αναπαύεται εν ονείρω, βιώνοντας τις καλές στιγμές της περασμένης ενσάρκωσής της.

νάτου της κατώτερης ανθρώπινης υπόστασης, ένας «ύπνος» της γήϊνης ψυχολογικής φύσης του ανθρώπου που ακολουθείται από ένα μαγικό ξύπνημα σε μια ισχυρή και έντονη εντύπωση της ανώτερης ψυχολογικής του δομής, πάνω στην οποία αντανακλάται τώρα καθαρά το εσωτερικό φως της ανθρώπινης μονάδας. Έτσι μια αληθινή μύηση περιλαμβάνει «ύπνο και θάνατο» και χρησιμοποιεί αυτές τις λειτουργίες της συνείδησης ώστε να ελευθερώσει τον εσώτερο άνθρωπο και να τον οδηγήσει στην υπέροχη εμπειρία των εσωτερικών πεδίων.

Ύπνος και θάνατος έρχονται με τον ίδιο τρόπο με μόνη διαφορά ανάμεσά τους το βαθμό της «αλλαγής».

Βυθιζόμενη σε ύπνο η ανθρώπινη συνείδηση γίνεται μετά από λίγο, το κέντρο και η εστία μορφών και σχημάτων της νοητικής δραστηριότητας που ονομάζουμε όνειρα. Η καθημερινή γήϊνη προσωπικότητα αποσύρεται προσωρινά, το σώμα κοιμάται και ο άνθρωπος ζει σε μια κατάσταση μη – συνειδητότητας γιατί δεν έχει ακόμη μάθει να είναι αυτοσυνείδητος στα ανώτερα πεδία της σύνθεσής του όπως ο μνημένος. Στη διάρκεια του ύπνου του το σώμα «φυλάσσεται» από ένα αιθερικό πέπλο, μια συμπύκνωση της αύρας του την οποία προκαλεί η ίδια η συνείδηση προκειμένου να προστατεύσει το φορέα της. Το νήμα της ζωής πάλλεται μέσα στο φυσικό εγκέφαλο προκαλώντας όνειρα που άλλοτε γαληνεύουν τον άνθρωπο και άλλοτε τον ταράσσουν. Η αργυρή κλωστή που συνδέει τη συνείδηση με το φορέα της παραμένει άθραυστη, και έτσι το εγώ αφήνοντας το σώμα και το κατώτερο νοητικό πίσω του, ορμά στο διάστημα για να επιστρέψει κατόπιν μέσω του αργυρού νήματος πίσω στο φορέα του. Όταν όμως ένας άνθρωπος πεθαίνει, βυθίζεται αρχικά σε ένα βαθύ ύπνο όπως όταν κοιμάται αλλά στη συνέχεια το αργυρό νήμα σπάει και κόβεται. Τότε, σε μια στιγμή, σαν τον ψίθυρο μιας απαλής χρυσής νότας η ψυχή ελευθερώνεται και πετά.

Ότι συμβαίνει στον άνθρωπο την ώρα του ύπνου είναι ουσιαστικά μια «**πρόβα θανάτου**». Το προσωπικό εγώ βυθίζεται στη λήθη και η συνείδηση αποσύρεται στο πνευματικό της κομμάτι όπου αναπαύεται εν ειρήνη έστω και προσωρινά όσο διαρκεί ο ύπνος. Στη διάρκεια αυτού του ύπνου τμήματα της ανθρώπινης συνείδησης συ-

χνά ταξιδεύουν στο ηλιακό μας σύστημα, ή στον πυρήνα του πλανήτη μας ή τον κόσμο των στοιχειακών κλπ. Όλα αυτά βέβαια γίνονται στο χρόνο μια λάμψης ή μιας αστραπής και μπορεί να συμβούν και σε ολιγόλεπτο ύπνο, γιατί ο χρόνος της συνείδησης δεν είναι ο ίδιος με το χρόνο της προσωπικότητας. **Τόσο στον ύπνο όσο και στο θάνατο, κάθε εγώ κατευθύνεται προς εκείνους τους τόπους τους οποίους έχει προσεγγίσει με τις σκέψεις και τις αναζητήσεις του.**

Με άλλα λόγια ανάλογα με τον κραδασμό της συνείδησής του ο κάθε άνθρωπος οδεύει προς τα κατώτερα ή τα ανώτερα πεδία, δηλ. εκείνα τα διαφορετικά επίπεδα του ηλιακού συστήματος που ονομάζονται «**σταθμοί**» στους μεγάλους δρόμους του πνευματικού σύμπαντος. Και επειδή η συνείδηση γνωρίζει αυτούς τους δρόμους στη μακρά πορεία της εξέλιξης και της ζωής της στο σύμπαν, κάθε τμήμα της σύνθετης δομής της ψυχής κατευθύνεται προς το δικό της γνωστό και οικείο δρόμο ή πεδίο του σύμπαντος, προς το οποίο την οδηγεί η συχνότητα του κραδασμού της, αντίστοιχη με εκείνη του δρόμου.

Τα όνειρα τόσο του ύπνου όσο και του θανάτου παρουσιάζουν ομοιότητα όχι αναλογικά αλλά ως προς την προέλευσή τους. Βασίζονται σε δύο κύριους παράγοντες, δηλ. τον μηχανισμό της ψυχικής συνείδησης του ανθρώπου και τις δυνάμεις που κινούν και οδηγούν τη λειτουργία της. Αυτές οι δυνάμεις καθορίζονται αφ' ενός από τις πλανητικές επιρροές του αστρολογικού χάρτη κάθε ανθρώπου και αφετέρου από την αυτόματη αντίδρασή του στα γεγονότα της καθημερινής ζωής, που είναι και η πιο ισχυρή επίδραση στα όνειρά του. Όπως έλεγε η H.P. Blavatsky «**υπάρχουν πολλών ειδών όνειρα πέρα από εκείνα που επιδιώκουν την ανάλυση και πέψη των καθημερινών μας εμπειριών, υπάρχουν τα όνειρα του ίδιου του νοητικού, της μνήμης, τα μηχανικά αλλά και τα συνειδητά οράματα. Τα προφητικά ή προειδοποιητικά όνειρα επίσης που όμως απαιτούν ενεργή δράση του εσώτερου εγώ, αν και είναι συχνά αποτέλεσμα συνειδητής ή ασυνειδητης συνεργασίας του εγκεφάλου ή του εγώ, δύο εν ζωή ατόμων**».

Τα μετά το θάνατο όνειρα της ψυχής βασίζονται στους ίδιους παράγοντες και αποτελούν προϊόντα της ανθρώπινης ψυχικής συνείδησης. Εάν ο νους ή η συνείδηση κλίνει προς τα πνευματικά θέ-

ματα και το δρόμο της αρμονίας και του κάλλους, τα όνειρα έχουν τέτοιο περιεχόμενο. Αν αντίθετα η συνείδηση του ανθρώπου είναι στραμμένη προς την άλλη πλευρά της χονδροειδούς ύλης τότε τα όνειρα, όχι μόνο του ύπνου αλλά και τα μετά το θάνατο όνειρα στο αστρικό ή αιθερικό πεδίο γενικά, καθορίζονται από αυτή την τάση της συνείδησης. Γι' αυτό ο κακός και ο εγωιστής άνθρωπος, βασανίζεται από εφιάλτες τόσο στον ύπνο του όσο και μετά το θάνατό του στο κατώτερο αστρικό πεδίο, το οποίο γίνεται έτσι ένα είδος **καθαρτηρίου της συνείδησης**. Το αθάνατο όμως και αγνό κομμάτι της ψυχής του κοιμάται στο διάστημα αυτό με έναν ύπνο βαθύ και δίχως όνειρα, έως ότου η κατώτερη συνείδηση καθαρθεί στο αστρικό πεδίο και στη συνέχεια ενωθεί με το αθάνατο κομμάτι της στο Ντεβαχάν.

Κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να έχει επίγνωση στιγμή προς στιγμή την ώρα που βυθίζεται στον ύπνο, γιατί μια στιγμιαία ασυνειδητή κατάσταση υπερισχύει της εγρήγορσής του εκείνη την ώρα. Το ίδιο συμβαίνει και την ώρα του θανάτου άσχετα με τον τρόπο με τον οποίο πεθαίνει κάποιος – φυσιολογικά λόγω γήρατος, ασθένεια ή ατύχημα. Η στιγμή του θανάτου φέρνει πάντοτε μια περίοδο ανείπωτης γαλήνης και απόλυτης ασυνειδητότητας, κάτι που φαίνεται πως είναι απαραίτητο στον ανθρώπινο ψυχισμό εκείνη την ώρα, ώστε να μην επηρεαστεί από το σπασμό του χωρισμού από το φυσικό του σώμα. Είναι μια διαδικασία που μοιάζει με ένα απαλό γλύστρο προς τη γαλήνη και τη μακαριότητα του Ντεβαχάν, του τόσο απαραίτητου αυτού τόπου ή πεδίου όπου η ψυχή αναπαύεται πριν τη νέα ενσάρκωσή της. Λέγεται ότι το στάδιο της απόλυτης ασυνειδητότητας κατά την ώρα της «αλλαγής» δεν είναι απαραίτητο στον πλήρως μνημένο άνθρωπο, ο οποίος συμμετέχει στη διαδικασία του περάσματος στην άλλη όχθη με επίγνωση και εγρήγορση σε κάθε φάση του αποχωρισμού του από το φυσικό σώμα.

Εάν ο άνθρωπος θέλει να καταλάβει πώς θα αισθάνεται και πού θα πάει την ώρα του θανάτου του ας ξεκινήσει από το στάδιο του ύπνου του και τα όνειρά του. Ας μελετήσει τις σκέψεις του, την κίνηση της συνείδησής του, τις αναζητήσεις του και τις αντιδράσεις του στα γεγονότα της καθημερινής ζωής του. Ίσως τότε αποκτήσει ένα κλειδί που θα του δείξει πώς να ερμηνεύει τα όνειρά του, και

πού θα βρίσκεται τόσο κατά τη διάρκεια του ύπνου όσο και αργότερα μετά το θάνατο του φυσικού του σώματος. Ας προσπαθήσει να ελέγξει τη θέλησή του και να κατευθύνει το νοητικό του σύμφωνα με τις επιταγές του δόγματος της καρδιάς.

Είναι πολύ σημαντικό να θυμόμαστε κάθε στιγμή ότι το νοητικό μας σώμα, είτε μετά το βύθισμα στον ύπνο είτε μετά τη στιγμή του θανάτου, επανέρχεται και συνεχίζει τη λειτουργία του πάνω σε εκείνους τους τομείς που το απασχολούσαν κατά τη διάρκεια της σωματικής εγρήγορσης της γήινης ζωής του. Γι' αυτό είναι απόλυτα απαραίτητο να υπάρχει τάξη και ειρήνη στο νοητικό μας κάθε στιγμή της ζωής μας, ώστε να είναι έτοιμο και ήρεμο την ώρα της αλλαγής που ονομάζουμε θάνατο. Είναι απαραίτητο λοιπόν να μην επιτρέπουμε την είσοδο ή τη δημιουργία αρνητικών σκέψεων, αισθημάτων αντιπάθειας, θυμού, κακίας και κάθε τι παρόμοιο με αυτά. Γιατί ό,τι δίδαξε ο Πυθαγόρας ισχύει και για τον τελευταίο ύπνο: «Στα βλέφαρά σου ο ύπνος να μην έλθει πριν σταθμίσεις κάθε πράξη σου εκείνης της ημέρας. Τι παρέβηκα; Τι έπραξα; Τι έπρεπε να πράξω και δεν το έπραξα;»

«Αρχίζοντας από το πρώτο εξέτασέ τα μέχρι το τέλος. Και ύστερα για τα κακώς πεπραγμένα να ψέγεις τον εαυτό σου και αν πάλι καλώς έπραξες, να χαίρεσαι. Αυτά να επιδιώκεις και να μελετάς, αυτά να έχεις στην καρδιά σου. Γιατί αυτά θα σε θέσουν στο δρόμο της Θείας Αρετής».

«Ναι! Μα τον παραδόσαντα στη ψυχή μας τη Θεία Τετρακτύ που είναι η ψυχή της αέναης Φύσης!»

(Από το βιβλίο: *Fountain Source of Occultism*, 1974)

Αφιερώνεται στον αγαπητό αδελφό μας Χριστόφορο Καμαρωτάκη που πέρασε το κατώφλι της «αλλαγής» τον περασμένο Ιανουάριο. Είθε τα όνειρά του σε εκείνα τα πεδία να είναι γεμάτα πνευματικές αναζητήσεις όπως ήταν κι η ζωή του πάνω στη γή.

Ο ΠΑΡΘΕΝΙΚΟΣ ΚΡΙΝΟΣ

Ο «Κρίνος της Παναγίας» ή «Παρθενικός κρίνος» έχει το επισημονικό όνομα Λείριο το Πάλλευκο, (*Lilium Candidum*) και ανήκει στην οικογένεια των Λιλιδών ή Λειριδών. Έχει βολβόριζα και καλλιεργείται στους κήπους σαν καλλωπιστικό φυτό. Στην ίδια οικογένεια ανήκουν και άλλοι κρίνοι που φυτρώνουν στα ελληνικά βουνά και φέρουν χρωματιστά άνθη. Υπάρχουν επίσης και άλλα καλλωπιστικά φυτά της ίδιας οικογένειας όπως το Λίλιο το τίγρινον με άνθη κόκκινα πορφυρά, το Λίλιο το χρυσούν με άνθη λευκά που έχουν στίγματα κόκκινα και κίτρινες γραμμές κλπ.

Από την αρχαία εποχή ο άνθρωπος θαυμάζοντας την ομορφιά και την κομψότητα αυτού του φυτού και κυρίως το πάλλευκο σαν αλάβαστρο άνθος με την υπέροχη ευωδία, του έδωσε θεϊκή καταγωγή.

Ο βυζαντινός συγγραφέας Κασσιανός Βάσιος έλεγε ότι ο κρίνος αυτός γεννήθηκε από το γάλα της θεάς Ήρας που έπεσε στο έδαφος από το μαστό της όταν εκείνη θήλαζε τον Ηρακλή. Σε ένα ύμνο προς τη Δήμητρα αναφέρεται σαν «Λείριον». (6ος π.χ. αιώνας) ενώ ο Όμηρος χρησιμοποιεί το επίθετο «Λειριδείς» που σημαίνει το λευκό σαν το κρίνο. Αργότερα επικράτησε το όνομα «κρίνος» που χρησιμοποιείται και σήμερα για το φυτό αυτό. Ο παρθενικός κρίνος ήταν πασίγνωστος και στα Μινωϊκά χρόνια και φαίνεται πως ήταν ένα από τα αγαπημένα και ιερά φυτά της Κρήτης εκείνη την εποχή, όπως δείχνουν οι τοιχογραφίες στα ανάκτορα της Κνωσσού και της Αμνισού, αν και δεν παρουσιάζεται λευκός σε αυτές. Ίσως πρόκειται για το συγγενικό του κόκκινο κρίνο των ελληνικών βουνών.

Η σύνδεση του παρθενικού κρίνου με το όνομα της Παναγίας

και τον Ευαγγελισμό άρχισε μετά τον 11ο αιώνα μ.Χ. στη Δύση. Σε παλαιότερες εικόνες ο άγγελος κρατούσε βασιλικό σκήπτρο και κλάδο ελιάς, ενώ αργότερα οι αγιογράφοι της δύσης άρχισαν να ζωγραφίζουν τον άγγελο να κρατά τον παρθενικό κρίνο. Με την πάροδο του χρόνου το άνθος αυτό καθιερώθηκε στη θρησκευτική αντίληψη όλων των Χριστιανών Ανατολής και Δύσης, σαν το άνθος του Ευαγγελισμού.

(Περιοδικό Γαϊόραμα, τεύχος 46ο)

Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

Έρικα Λέστερις

Μέρος 1ον

«Επιστήμη χωρίς θρησκεία είναι ανάπηρη,
θρησκεία χωρίς επιστήμη είναι τυφλή!»

Άλμπερτ Αϊνστάιν

Στη Μυστική Διδασκαλία διαβάζουμε:

«Μπροστά στα μάτια μου βρίσκεται ένα αρχαίο χειρόγραφο, γραμμένο σε φοινικόφυλλα, απροσπλάστο από νερό, φωτιά και αέρα. Μοιάζει να έχει γεννηθεί μέσω μιας ειδικής μα άγνωστης διαδικασίας. Σ'ολόκληρο τον κόσμο, υπάρχει ένα και μοναδικό δείγμα του χειρόγραφου αυτού και βρίσκεται σε μια από τις μυστικές βιβλιοθήκες των Άντεπς (Adepts)». (Τόμος Ι,Ι)

Οι Άντεπς είναι οι «τέλειοι», ψυχές που κατά τη διάρκεια των ενσαρκώσεών τους έχουν αγαπήσει όπως κι εμείς, υπέφεραν όσο κι εμείς, είχαν τις ίδιες επιθυμίες με μας, είναι αίμα από το αίμα μας και σάρκα από τη σάρκα μας. Απλά έχουν ζήσει περισσότερο από εμάς. Ονομάζονται επίσης **Δάσκαλοι της Σοφίας**. Αναφορές για αυτούς βρίσκουμε σε όλες τις θρησκείες. Στο Βουδισμό είναι γνωστοί ως Άρχατς (Arhats), στον Ινδουισμό ως Μαχάτμας (Mahatmas) και στο Χριστιανισμό ως Άγιοι. Εργάζονται ανώνυμα στον κόσμο με μοναδικό τους σκοπό την αρμονική εξέλιξη της ανθρωπότητας.

Αυτό το πανάρχαιο χειρόγραφο είχε αρχίσει να γράφεται για τους Άντεπς από τότε που η πρώτη αχτίδα ζωής ανέτειλε στη Γη. Έχει περάσει από όλες τις φυλές που υπήρξαν στον πλανήτη μας. Περιλαμβάνει την αρχαιότερη Γένεση του κόσμου.

Αυτή η Γένεση ήταν μέρος μιας Παγκοσμίας Διδασκαλίας, που ήταν κοινό μυστικό στον αρχαίο και προϊστορικό κόσμο, αλλά και η πηγή ζωής όλων των θρησκειών. Το βιβλίο του Σου Κινγκ της Αρχέγονης Κινέζικης Βίβλου, το Ιερό Βιβλίο του Αιγυπτίου Θωθ- Ερμή, τα Πουράνα στην Ινδία, το Χαλδαϊκό Βιβλίο των Αριθμών, η Πεντάτευχος, το Σεφέρ Γεζιράχ που αποδίδεται στον Αβραάμ, όλα αυτά προέρχονται από το ίδιο χειρόγραφο, το Βιβλίο του Τζιάν (Book of Dzyan) . Το Βιβλίο του Τζιάν γραμμένο στη Σενζάρ (Senzar)- μια μυστική ιερατική γλώσσα που παραμένει άγνωστη στους φιλολογικούς κύκλους – και φυλαγμένο σε μια από τις κρυφές βιβλιοθήκες των Άντεπς, εμπεριέχει την αρχαιότερη Γένεση και είναι η βάση της **«Μυστικής Διδασκαλίας»** που είναι και το σημαντικότερο έργο της ιδρύτριας της Θεοσοφικής Εταιρείας, Έλενας Πέτροβνα Μπλαβάτσκι. Η Μ.Δ. που γράφτηκε το 1888, αναλύει και σχολιάζει τις στροφές του βιβλίου του Τζιάν και παρουσιάζει σε 1747 σελίδες μια **«νέα»** Γένεση, η οποία περιγράφει την ύπαρξη των πάντων πάνω στον πλανήτη μας και την κοσμική εξέλιξη.

Η Μυστική Διδασκαλία γράφτηκε με τη βοήθεια απόκρυφων μεθόδων που δεν αναγνωρίζονται από την επιστήμη. Βασική πηγή της ήταν το Βιβλίο του Τζιάν, στο οποίο οι μελετητές δεν έχουν καμία πρόσβαση. Κι όμως οι διδασκαλίες που περιέχονται στους τόμους αυτούς, συμφωνούν τώρα με τις πιο προηγμένες επιστημονικές ανακαλύψεις του αιώνα!

«Στην πρώτη σελίδα διακρίνεται ένας άψογος λευκός δίσκος πάνω σε ένα θολό μαύρο φόντο. Στην επόμενη σελίδα υπάρχει ο ίδιος δίσκος αλλά με ένα σημείο στο κέντρο του. Ο σπουδαστής γνωρίζει ότι ο πρώτος συμβολίζει τον Κόσμο μέσα στην Αιωνιότητα, πριν από την αφύπνιση της κοιμισμένης ενέργειας, την εκπόρευση του Λόγου στα μετέπειτα συστήματα. Το σημείο μέσα στο

μέχοι τώρα άσπιλο δίσκο- το Χώο και την Αιωνιότητα σε Πολλάγια (περίοδο Κοσμικής ανάπαυσης) σημειώνει την αοχή της διαφοροποίησης. Είναι το Σημείο μέσα στο Κοσμικό Αυγό, το σπέρμα μέσα του, το οποίο θα γίνει το Σύμπαν, το ΟΛΟ, ο απειριόστοτος περιοδικός Κόσμος. Γιατί αυτό το σπέρμα, περιοδικά και διαδοχικά είναι λανθάνον και ενεργό. Ο κύκλος είναι η Θεία Μονάδα από την οποία όλα προβάλλουν και στην οποία όλα επιστρέφουν. Η περιφέρειά του – ένα πολύ περιορισμένο σύμβολο, εξαιτίας του περιορισμού του ανθρώπινου νου – συμβολίζει την αφηρημένη, την πάντα αδιάγνωστη ΠΑΡΟΥΣΙΑ, και το πεδίο του την Παγκόσμια Ψυχή, αν και αυτά τα δύο είναι ένα. Μόνο η επιφάνεια του δίσκου που είναι λευκή, και το τριγύρω μαύρο φόντο, δείχνουν καθαρά ότι το πεδίο του είναι η μόνη γνώση – θολή και αόρατη αλλά πάντως υπαρκτή – που μπορεί να πετύχει ο άνθρωπος. Σε αυτό το πεδίο αοχίζονται οι μανβανταϊκές εκδηλώσεις (η δημιουργία σε κάθε νέα ημέρα του Βράχμα). Γιατί μέσα σε αυτή την ΨΥΧΗ κοιμάται κατά τη διάσκεια του Πολλάγια η Θεία Σκέψη, μέσα στην οποία υπάρχει κρυμμένο το σχέδιο κάθε μελλοντικής Κοσμογονίας και Θεογονίας» (Μ.Δ. τόμος Ι, Ι)

Στη Μυστική Διδασκαλία, η εκδήλωση της ζωής στο σύμπαν περιγράφεται σαν τη Μεγάλη Ανάσα. Η Μεγάλη Ανάσα προέρχεται από μια άγνωστη ρίζα, από μια κρυφή Απόλυτη Ύπαρξη, που περιέχει την πηγή όλων των πραγματικοτήτων. Όταν η Απόλυτη Ύπαρξη εκπνέει, η ζωή εκδηλώνεται στο σύμπαν μέσα από μια προοδευτική πορεία διαστολής και τότε έχουμε τη Μανβαντάρα, σασκριτική λέξη που σημαίνει το ξύπνημα, τη Μεγάλη Ημέρα του σύμπαντος. Όταν η Ύπαρξη εισπνέει, γίνεται η συστολή και τότε έχουμε την Πραλάγια, τη Μεγάλη Νύχτα του σύμπαντος.

Στην ινδουιστική κοσμογονία συναντάμε μια παρόμοια διδασκαλία όπου η Απόλυτη Ύπαρξη ονομάζεται Βράχμα, ο μεγάλος θεός των Ινδουιστών. Σε κάποιες αρχαίες παραστάσεις ο Βράχμα έχει ένα στρόγγυλο πρόσωπο που φυσάει. Όταν ο Βράχμα εκπνέει ή φυσάει, η ζωή εμφανίζεται, ενώ η εισπνοή του

προκαλεί τη συστολή του σύμπαντος και την περίοδο της Μεγάλης Ανάπαυσης του Βράχμα. Η Μυστική Διδασκαλία αναφέρει ότι το σύμπαν μας δεν είναι στατικό, αλλά όταν εκδηλώνεται, υφίσταται μια διαδικασία διόγκωσης. Το 1936 ο Έντουιν Χάμπλ απέδειξε με το τηλεσκόπιό του ότι οι γαλαξίες απομακρύνονται από εμάς οδηγώντας τον στο συμπέρασμα ότι το σύμπαν δεν είναι στατικό, αλλά διαστέλλεται συνεχώς. Η ανακάλυψή του προκάλεσε επανάσταση στους επιστημονικούς κύκλους και έδωσε μεγάλη ώθηση στις κοσμολογικές έρευνες για την προέλευση του σύμπαντος.

Η κοσμοθεωρία για την προέλευση του σύμπαντος που – παρ’ όλες τις διαμάχες σχετικά με αυτήν – θεωρείται η επικρατέστερη σήμερα, ονομάζεται Μπιγκ Μπανγκ. Υποστηρίζει ότι αρχικά ολόκληρο το σύμπαν ήταν συμπιεσμένο σ’ έναν ατομικό πυρήνα. Μια εκπληκτική έκρηξη προκάλεσε τη γέννηση του σύμπαντος. Η έκρηξη αυτή όχι μόνο δημιούργησε ύλη και ενέργεια αλλά και χώρο και χρόνο. Κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης της εκδήλωσης, το σύμπαν δημιουργούσε και κατέστρεφε μόρια και αυτή η περίοδος ονομάζεται Εποχή της Διόγκωσης. Μόνο 300.000 χρόνια μετά τη μεγάλη έκρηξη, το φως μπορούσε να γίνει αντιληπτό και αυτή η περίοδος ονομάζεται Εποχή της Τελευταίας Διασποράς.

Παραμένει όμως το ερώτημα: ποιά ήταν η προέλευση του Μπιγκ Μπανγκ; Η επικρατέστερη επιστημονική θεωρία είναι ότι ο ατομικός πυρήνας από τον οποίο δημιουργήθηκε το σύμπαν μας, προήλθε από ένα άλλο προηγούμενο σύμπαν. Η βαρύτητα επιβραδύνει τη διαδικασία της διόγκωσης και – σύμφωνα με την πυκνότητα της ύλης – θα τραβήξει πίσω το σύμπαν, προκαλώντας την κατάρρευση και τη συρρίκνωσή του και πάλι σε έναν ατομικό πυρήνα. Η διαδικασία αυτή παραμένει αναλλοίωτη μέσα στους αιώνες, σαν ένας κύκλος που περιστρέφεται ασταμάτητα γύρω από τον εαυτό του. Η πορεία αυτή μπορεί να συγκριθεί με τον κύκλο του Πασκάλ και των Καμπαλιστών, το κέντρο του οποίου είναι παντού και η περιφέρεια του πουθενά.

«Στο τρίτο στάδιο το σημείο μετατρέπεται σε διάμετρο. Τώρα συμβολίζει μια θεία, *άσπιλη Μητέρα* – Φύση μέσα στην απόλυτη Απειροσύνη που περικλείει τα πάντα. Όταν η οριζόντια γραμμή διασταυρώνεται με μια *κάθετη*, τότε σχηματίζεται ο κοσμικός σταυρός. Είναι το σύμβολο για την αρχή της ανθρώπινης ζωής. Όταν η περιφέρεια εξαφανίζεται και παραμένει μόνο ο σταυρός, είναι σημάδι ότι η *κάθοδος* μέσα στην ύλη ολοκληρώθηκε» (Μ.Δ. Τόμος Ι, 4-5)

Ο Πλάτων έλεγε ότι ο Θεός γεωμετρεί αλλά εφ' όσον δεν υπάρχει ανθρωπόμορφος, προσωπικός Θεός, πώς εξηγείται ο σχηματισμός του κόσμου με Στιγμές, Ευθείες, Τρίγωνα, Κύβους, Κύκλους και τελικά Σφαίρες; Και με ποιο τρόπο όταν η σφαίρα εγκαταλείπει τη στατική της κατάσταση, η ενοικούσα εντός δύναμη της Πνοής την θέτει σε περιστροφή; Ο όρος «**Θεός**» αναφέρεται στην Άγνωστη Θεότητα ή το Απόλυτο το οποίο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δρα με κάποιο τρόπο, και χρησιμοποιείται στις αρχαίες φιλοσοφίες για να ερμηνεύσει τη συλλογικότητα των εργαζομένων ευφυιών Ενεργειών της Φύσης. Ο όρος «**Δάσος**» χρησιμοποιείται για να εκφράσει την ιδέα της ύπαρξης χιλιάδων ή και εκατομμυρίων δένδρων διαφορετικού είδους. Οι υλιστές έχουν την τάση να χρησιμοποιούν τη λέξη «**Φύση**» ή ακόμη την έκφραση «**Ο Νόμος γεωμετρεί**» αν τους αρέσει καλύτερα, αλλά την εποχή του Πλάτωνα, ο μέσος αναγνώστης αδυνατούσε να κατανοήσει τη μεταφυσική διάσταση και την ουσιαστική έννοια των όρων αυτών. Εν τούτοις η αλήθεια ότι η φύση διαρκώς «**γεωμετρεί**», επιβεβαιώνεται εύκολα.

Ιδού ένα παράδειγμα:

Η θερμότητα είναι η τροποποίηση της κίνησης των σωματιδίων της ύλης. Αποτελεί δε νόμο της φύσης το γεγονός ότι τα σωματίδια ή τα κινούμενα σώματα περί τον εαυτό τους, λαμβάνουν σφαιροειδές σχήμα, και αυτό παρατηρείται τόσο σε ένα πλανήτη όσο και σε μια σταγόνα βροχής. Ας παρατηρήσουμε επίσης τις νιφάδες του χιονιού οι οποίες, όπως και οι κρύσταλλοι παρου-

σιάζουν όλα τα γεωμετρικά σχήματα που υπάρχουν στη φύση. Μόλις σταματήσει η κίνηση το σφαιρικό σχήμα αλλάζει, ή όπως μας λέει ο Tyndall, γίνεται μια επίπεδη σταγόνα, ύστερα σχηματίζεται ένα ισοσκελές τρίγωνο, ένα εξάγωνο και ούτω καθεξής. Παρατηρώντας τη θραύση των σωματιδίων πάγου σε μια μεγαλύτερη μάζα μέσα από την οποία άφησε να περάσει θερμική ακτινοβολία, διαπίστωσε ότι το πρώτο σχήμα που έλαβαν τα σωματίδια ήταν τριγωνικό ή πυραμιδικό, κατόπιν κυβικό και τελικά εξαγωνικό κλπ. Έτσι ακόμη και η σύγχρονη επιστήμη συμβαδίζει με τον Πλάτωνα και δικαιώνει τις διδασκαλίες του.

Στη θεωρία του για το σχηματισμό της μορφής του σύμπαντος, ο Πλάτων αποδίδει την εμφάνιση του κόσμου μέσω ενός κύκλου, ένα σύμβολο που στους αρχαίους πολιτισμούς εκφραζόταν με το αυγό, ή το φορέα του παγκόσμιου σπόρου της ζωής. Η πρώτη εκδήλωση του Κόσμου με τη μορφή του αυγού ήταν επομένως η πιο διαδεδομένη αντίληψη στην αρχαιότητα. Ήταν ένα σύμβολο για τους Έλληνες, τους Σύριους, τους Αιγύπτιους και τους Πέρσες με ταυτόσημη έννοια. Στα Αιγυπτιακά Μυστήρια, ο Σεμπ, ο θεός του χρόνου και της Γης λέγεται ότι άφησε ένα αυγό ή το Σύμπαν, «ένα αυγό που συνέλαβε την ώρα του μεγάλου Ενός της Διπλής Δύναμης».

Με παρόμοιο τρόπο ο θεός Ρα εικονίζεται όπως και ο Ινδός Βράχμα να κυοφορείται στο Αυγό του Σύμπαντος όπως άλλωστε και ο Ορφικός Φάνης- Έρως. Ο αποθανών άνθρωπος «δοξάζεται στο Αυγό στη χώρα των Μυστηρίων». Γιατί αυτό είναι το Αυγό που δίνει ζωή στους θεούς. Είναι το αυγό της μεγάλης κράζουσας Όρνιθας, το Αυγό του Σέμπ που προβάλλει από αυτό σαν ένα γεράκι». Στην ελληνική παράδοση το Ορφικό Αυγό περιγράφεται από τον Αριστοφάνη και αποτελούσε επίσης μέρος των Διονυσιακών και άλλων μυστηρίων.

(Συνεχίζεται)

Η ΑΝΟΧΗ

Dr. C.Savoire

Τι είναι η Ανοχή;

Είναι η συγκατάνευση με την οποία αφήνεται σε κάθε άνθρωπο η ελευθερία να εξασκεί ό,τι πρεσβεύει, σε οποιοδήποτε πεδίο ή τάξη γνώσεων ή δοξασιών ανήκουν οι ιδέες του. Η ιδιότητα αυτή απορρέει για κάθε ορθό και λογικό πνεύμα, από την καθημερινή διαπίστωση των δυσκολιών που συναντά ο αναζητητής της Αλήθειας.

Πράγματι, όλοι όσοι όπως οι Τέκτονες αφιερώνουν τη δραστηριότητά τους και τις προσπάθειές τους στην αναζήτηση της Αλήθειας, γνωρίζουν πόσο δύσκολο είναι να την ανακαλύψουν και η ιστορία των ανθρωπίνων γνώσεων και των μεγάλων ανακαλύψεων που την περιστοιχίζουν, δείχνει ότι ο Γνώμονας για τη διάγνωση της αλήθειας είναι πολλές φορές τόσο δύσκολο να βρεθεί στα διάφορα πεδία της σκέψης και της διάνοιας, ώστε η Αλήθεια μας διαφεύγει ενώ ελπίζουμε να τη συλλάβουμε, και η σημερινή αλήθεια θα είναι συχνά η αυριανή πλάνη ενώ η χθεσινή πλάνη γίνεται χωρίς αμφισβήτηση, η σημερινή αλήθεια!

Η ανοχή προέρχεται προ πάντων από το αίσθημα της αφομοίωσης προς τους ομοίους μας, δυνάμει του οποίου θα εξασκηθεί σε όλα τα πεδία – όπως ορίζει το τεκτονικό Σύνταγμα – τόσο στο επιστημονικό ή ηθικό όσο και στο φιλοσοφικό, κοινωνικό, θρησκευτικό και μεταφυσικό πεδίο.

Η ανεκτίμητη αυτή ιδιότητα δεν αποκλείει καθόλου την πάλη για την Ιδέα και για τη διάδοση εκείνου το οποίο φρονούμε ότι είναι η Αλήθεια. Όταν εντός των ορίων της ανθρώπινης βεβαιότητας θα έχουμε την πεποίθηση ότι κατέχουμε μέρος της αλήθειας, καθήκον και δικαίωμά μας θα είναι να το διαδώσουμε, αλλά σε αυτή τη διάδοση πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τη μεγαλύτερη ευμένεια και καλωσύνη, και η διάδοση αυτή να εξασκηθεί με το λόγο, το παράδειγμα ή τις πράξεις. Θα προσβάλλουμε την ωραιότητα των ιδεών των οποίων είμαστε συνήγοροι, θα προδώσουμε την υψηλή αποστολή της οποίας είμαστε οι πιστοί σκαπανείς εάν ζητάμε να επιβάλουμε τις μεν και να εκπληρώσουμε τη δε με τη βία.

Θα υπενθυμίσω τα έξοχα λόγια του αδελφού μας Βολταίρου που έστειψε το φιλολογικό και φιλοσοφικό του στάδιο με μια επίκληση προς την Ανοχή:

«Είναι τρομερό να θεωρούμε ότι η Ανοχή είναι επικίνδυνη ενώ η αρετή αυτή είναι κληρονομιά της ανθρωπότητας γιατί είμαστε όλοι ζυμωμένοι με αδυναμίες και με πλάνες. Ας αλληλοσυγχωρούμε τις ανοησίες μας γιατί αυτό είναι ο πρώτος νόμος της φύσης».

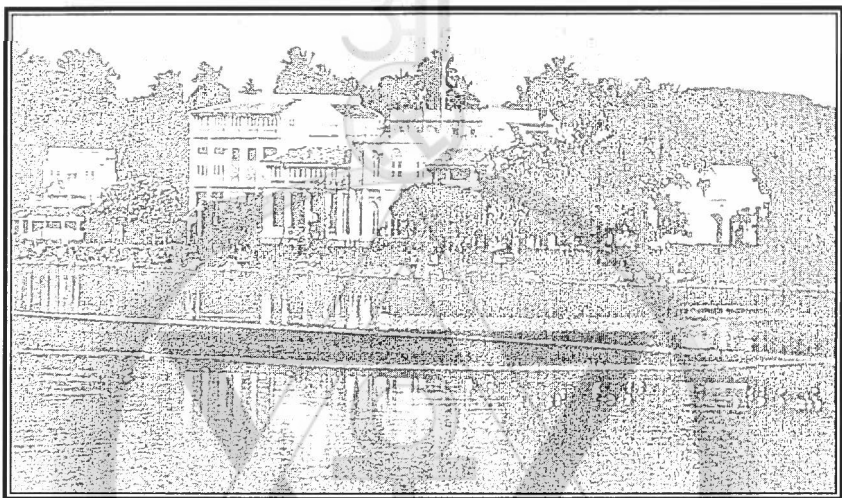

« Οι άνθρωποι έγιναν ο ένας για τον άλλο. Προσπάθησε λοιπόν ή να τους διαφωτίσεις ή να τους ανέχεσαι».

Μάρκου Αυρηλίου (Τα εις εαυτόν, Η,νθ)

Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ADYAR

Στις 17 Φεβρουαρίου 2004 εορτάστηκε με επιτυχία στην κεντρική αίθουσα της Θεοσοφικής Εταιρίας η ημέρα του ADYAR, επέτειος του θανάτου του συνιδρυτή της Θ.Ε. και πρώτου Προέδρου της Χ.Σ. Όλκοττ. Έγινε ομιλία από τον Πρόεδρο του Ελληνικού τμήματος, Γ. Σιβρή.

Ομιλία του Γ. Σιβρή

Ο ΙΕΡΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ADYAR

Η 17η Φεβρουαρίου είναι μια από τις ημέρες μνήμης για τη Παγκόσμια Θεοσοφική Εταιρία και έχει καθιερωθεί να εορτάζεται ως η ημέρα του ADYAR

Όπως είναι γνωστό, η Θεοσοφική Εταιρία ιδρύθηκε το 1875 στις Η.Π.Α. από την Ε.Π. Μπραβάτσκι και τον Χ.Σ. Όλκοττ.

Τα πρόσωπα αυτά επελέγησαν από τους Διδασκάλους της Σοφίας, που είναι οι εσωτερικοί ιδρυτές της Εταιρίας, σαν οι κατάλληλοι φορείς και εκφραστές του θεοσοφικού Ιδεώδους, για να μεταφέρουν στην πάσχουσα και αλληλοσπαρασσόμενη ανθρωπότητα το μήνυμα της Παγκόσμιας Αδελφότητας και της Ενότητας.

Λίγα χρόνια αργότερα, και αφού η Εταιρία συγκροτήθηκε σε πνευματικό οργανισμό με παγκόσμια εμβέλεια, η έδρα της μεταφέρθηκε στις Ινδίες, κατόπιν υποδείξεως των Διδασκάλων της Σοφίας. Η ενέργεια αυτή όπως απεδείχθει εκ των υστέρων δεν ήταν καθόλου τυχαία και εντάσσεται μέσα σ'ένα μεγαλόπνοο σχέδιο πολιτιστικής αναγεννήσεως των Ινδιών, στα πλαίσια του οποίου τα ιδρυτικά και άλλα μέλη της Εταιρίας ανέπτυξαν αξιόλογη δραστηριότητα και διαδραμάτισαν αποφασιστικό ρόλο.

Γρήγορα επελέγη η τοποθεσία στην οποία ανεγέρθησαν οι εγκαταστάσεις της Εταιρίας σε ένα ειδυλλιακό τοπίο και ο τόπος αυτός δεν είναι άλλος από το ADYAR. Θεωρείται ο χώρος αυτός ιερός διότι στην περιοχή του έλαβε χώρα ένα πλούσιο πνευματικό έργο υπό την έμπνευση και καθοδήγηση των αοράτων διδασκάλων της σοφίας, των λεγομένων Μαχάτμας.

Στο Adyar άφησαν την τελευταία τους πνοή οι Χ. Όλκοττ και Άννυ Μπέζαντ, και οι στάχτες όλων των άλλων προέδρων βρίσκονται στο μαγευτικό κήπο της μνήμης που κοσμεί τον περίγυρο. Υπήρξε την εποχή εκείνη σ' ολόκληρη την περιοχή ένας πολιτιστικός οργανισμός που έφερε τη σφραγίδα της Μεγάλης Λευκής Αδελφότητας. Γι' αυτό και η Άννυ Μπέζαντ αποκάλεσε το Adyar «**Κατοικία των Διδασκάλων**». Πολλοί δε είναι εκείνοι που θεωρούν ακόμη και σήμερα μια επίσκεψη στο Κέντρο αυτό σαν μια πράξη προσκυνήματος σε ένα Ναό του Πνεύματος που είναι εμποτισμένος από την ενεργητική επίδραση και ακτινοβολία που μεταδίδει η διέλευση των θείων όντων. Θα μπορούσαμε να πούμε χωρίς δισταγμό, ότι το ADYAR αποτελεί μια **Εστία φωτός**, από τις ακτίνες του οποίου αντλούμε κι εμείς σήμερα την έμπνευση και τη δύναμη για να συνεχίσουμε το θεάρεστο έργο των Μεγάλων προκατόχων μας.

Χωρίς τη συμμετοχή του Πνευματικού κόσμου δεν είναι δυνατόν να υπάρξει πνευματικό έργο. Παντού και σε όλες τις εποχές η πνευματική δημιουργία έφερε τη σφραγίδα των θείων όντων. Όπως στην αρχαία εποχή δεν υπήρχαν χρησμοί που να μην ήταν θεόπνευστοι ή θρησκευτικές μνήμες και τελετές στις οποίες δεν συμμετείχαν οι Θεοί, κατά την μαρτυρία του Πλουτάρχου, έτσι αναλογικά και στο Adyar, ο πνευματικός οργανισμός οφείλετο στην παρουσία των πεφωτισμένων Μαχάτμας. Στο μυσταγωγικό αυτό έργο υπάρχουν, όπως θα έλεγε και ο θεός Πλάτων, οι πρωταίτιοι και οι συντελεστές. Η συμμετοχή και των δύο είναι απαραίτητη για να παραχθεί αποτέλεσμα. Χωρίς το ένα από τα δύο αυτά μέρη δεν μπορεί να τεθεί σε κίνηση ο τροχός της πνευματικής δημιουργίας. Χωρίς τους θείους δαίμονες, λέγει ο Πλάτων, δεν μπορεί να υπάρξουν δαιμονικοί άνθρωποι και χωρίς τους κατάλληλους φορείς δεν μπορεί να εκφρασθεί η θεία δύναμη. Η ενέργεια της θείας νοημοσύνης δεν παύει να εκπέμπει την ακτινοβολία της και να αναζητά τα κατάλληλα σκεύη, τους μεμνημένους εκφραστές για να διοχετευθεί στον υπόλοιπο κόσμο. Εκείνοι που επισκέπτονται ένα ιερό χώρο, όπως το Adyar, και διαθέτουν κάποια ευαισθησία, πιστοποιούν ότι εκεί υπάρχει μία πηγή ζωτικότητας. Και η ζωτικότητα αυτή προέρχεται άνωθεν και διαχέεται στον επιλεγμένο χώρο, ο οποίος έτσι καθίσταται ιερός.

Έτσι αισθανόταν και ο Κρισναμούρτι όταν επισκεπτόταν το Adyar. Γι' αυτό και ο σεβασμός και η εκτίμηση που έτρεφε για το συγκεκριμένο χώρο ήταν απεριόριστα. Και αυτό οφείλετο στην αίσθηση που είχε ότι ο χώρος αυτός είχε εξαγιασθεί από τη θεία παρουσία. **«Δεν υπάρχει κανένα μέρος σαν το ADYAR»**, ήταν ένας από τους επαίνους που συνήθιζε να κάνει με πάθος.

Πώς δυνάμεθα να νοήσωμε τους Θεούς

Σαλουστίου

Εάν δεν εκλάβει τις το αμετάβλητο των Θεών ως εύλογον και αληθές, απορεί δε επί της αιτίας η οποία κάμνει ώστε οι αγαθοί να τους είναι αγαπητοί και οι μοχθηροί να τους είναι αποτρόπαιοι, ώστε οι αμαρτάνοντες να τους εξοργίζουν και οι υπηρετούντες αυτούς να τους συμπεριφέρονται με καλωσύνη, πρέπει να είπωμεν ότι ο Θεός αγνοεί την χαράν – διότι όστις δοκιμάζει χαράν αισθάνεται και πόνον – ότι αγνοεί την οργήν – διότι η οργή είναι εν πάθος – ότι τα δώρα δεν τον δεσμεύουν – διότι η ευχαρίστησις θα τον εξηγάγκαζε να πράξει κάτι παρά την θέλησίν του – και τέλος δεν πρέπει αι ανθρώπιναι υποθέσεις να επηρεάζουν καλώς ή κακώς το θεϊόν. Αντιθέτως οι Θεοί είναι αιωνίως αγαθοί και μόνον ωφελούν ουδέποτε βλάπτουν, διότι παραμένουν εσαεί εις την αυτήν κατάστασιν.

Όσον δι' ημάς, εάν είμεθα αγαθοί ένεκα της ομοιότητός μας με αυτούς επικοινωνούμεν μετά των θεών (συναπτόμεθα) ενώ εάν γινόμεθα κακοί λόγω ανομοιότητος, αποχωριζόμεθα απ' αυτών.

Όταν δε ζώμεν κατ' αρετήν, συναπτόμεθα με τους Θεούς, ενώ όταν καθιστάμεθα μοχθηροί τότε γινόμεθα εχθροί έναντι των Θεών, όχι διότι ούτοι εξοργίζονται (ή μας μισούν) αλλά διότι αι αμαρτίαι ημών τους εμποδίζουν να μας φωτίσουν και μας προσάπτουν εις δαίμονας τιμωρούς.

Εάν δε αντιστρόφως με την βοήθεια προσευχής και εξιλεωτικών θυσιών επιτυγχάνωμεν την άρσιν των αμαρτημάτων ημών, εάν εκτελώμεν τα καθήκοντά μας και ούτω μεταβάλλομεν την συμπεριφορά των Θεών έναντι ημών τουλάχιστον θεραπεύοντες τα ελαττώματά μας δια της πρακτικής αυτής και επανακάμπτοντες προς την οδόν της αρετής, δοκιμάζομεν και πάλιν την θεϊαν αγαθότητα εις τρόπον ώστε να είναι το αυτό ως εάν ελέγομεν ότι ο Θεός αποστρέφεται τους μοχθηρούς όπως και ο Ήλιος κρύπτεται από τους απωλέσαντας την όρασιν.

Επιλογή Κ. Γρηγοριάδη

(Από το βιβλίο: Περί Θεών και Κόσμου XIV).

ΠΟΠΟΛ ΒΟΥ

Το Ιερό Βιβλίο των Κιτσέ – Μάγια

Ιφιγ. Κασταμονίτη

Μέρος 1ο

Η αρχαία φυλή των Ινδιάνων Μάγια της Κεντρικής Αμερικής ανέπτυξε έναν αξιοσημείωτο πολιτισμό από το έτος 2000 π.Χ περίπου έως το τέλος του 10ου μ.Χ αιώνα, σύμφωνα με τα διάφορα αρχαιολογικά ευρήματα. Ανεξάρτητοι ερευνητές εν τούτοις θεωρούν ότι η φυλή αυτή υπήρχε αρκετές χιλιάδες χρόνια π.Χ. και ότι είχε άμεση σχέση με τη χαμένη ήπειρο της Ατλαντίδας, όπως αφήνει ίσως να εννοηθεί και το κείμενο του ιερού βιβλίου : «**Αυτές εί-**

ναι οι αρχαίες παραδόσεις αυτού του τόπου που ονομάζεται Κιτσέ (= πράσινος τόπος, τόπος των δασών). Εδώ θα γράψουμε τους μύθους, την αρχή και την προέλευση του έθνους των Κιτσέ.... Την έλευση του λαού μας από την άλλη πλευρά της θάλασσας...»

Σε κάθε περίπτωση ο πολιτισμός των Μάγια, παρακλάδι του οποίου ήταν οι Κιτσέ, άφησε πίσω του σημαντικά κτίρια και ολόκληρες πόλεις θαυμάσιας αρχιτεκτονικής, διασκορπισμένες στις ζούγκλες της Γουατεμάλας, του Ν. Μεξικού, της Ονδούρας και του Μπελίζε. Όταν οι Ισπανοί κατακτητές έφθασαν στην Αμερικανική ήπειρο τον 16ο. μΧ αιώνα βρήκαν τα απομεινάρια της μεγάλης αυτής φυλής με τα παρακλάδια της, ήδη σε εμφανή παρακμή. Παρά τη σθεναρή αντίστασή τους εναντίον του Ισπανού Αλβαράδο, τελικά υποτάχθηκαν στον κατακτητή που προκάλεσε μεγάλη καταστροφή στις πόλεις τους και κατέσφαξε τους αυτόχθονες Ινδιάνους. Την καταστροφή ολοκλήρωσαν οι κληρικοί που ακολουθούσαν τους Κονκισταδόρους και οι οποίοι υποχρέωναν με βάρβαρους τρόπους τους Ινδιάνους να ασπαστούν το Χριστιανισμό. Καίγοντας και καταστρέφοντας αγάλματα, ναούς και κάθε γραπτό κείμενο που έβρισκαν, στέρησαν την ανθρωπότητα από ένα σημαντικό μέρος της πολιτιστικής της κληρονομιάς στην ιστορία του πλανήτη μας. Οι τελευταίοι αμιγείς Ινδιάνοι Μάγια, οι Λακαντόν, ζουν σήμερα απομονωμένοι στη ζούγκλα στα σύνορα του Ν. Μεξικού με τη Γουατεμάλα προσπαθώντας με κάθε τρόπο να διατηρήσουν την καθαρότητα της φυλής τους και των παραδόσεών τους.

Τα βιβλία των Μάγια τα οποία περιείχαν όχι μόνο την ιστορία και τους μύθους της φυλής αλλά και τις διάφορες θρησκευτικές εορτές, τις θυσίες, τα ημερολόγια κλπ. ήταν κατασκευασμένα από μακρείς φλοιούς δένδρων, διπλωμένους έτσι ώστε να μεταφέρονται και να φυλάσσονται εύκολα. Περιείχαν χαρακτήρες και σύμβολα, εικόνες και λογογράμματα την ερμηνεία των οποίων γνώριζαν μόνο οι ιερείς και οι εκπρόσωποι της αριστοκρατίας. Σαν «**βιβλία**» θεωρήθηκαν και μεγάλα κομμάτια από ύφασμα με ζωγραφιές και σύμβολα που περιέγραφαν μύθους και καθημερινά γεγονότα της ζωής των Μάγια. Ολόκληρες δε βιβλιο-

θήκες αποτελούν τα σημαντικότερα κτίρια των πόλεών τους. Χαμένα στην πυκνή ζούγκλα σήμερα τα παλάτια, τα δημόσια κτίρια και οι αρχαίοι ναοί τους παρουσιάζουν εκπληκτική αρχιτεκτονική με ακριβείς γνώσεις αστρονομίας και μαθηματικών. Διακοσμημένα με γλαφυρές τοιχογραφίες και περύτεχνα γλυπτά, εικόνες, σχήματα και πληθώρα λογογραμμάτων καταγράφουν όχι μόνο την ιστορία τους αλλά γίνονται πραγματικά «**αρχεία**» θρησκείας, αστρονομίας, τέχνης, πολιτισμού και Μυστηρίων. Ειδικά για τα τελευταία (τα Μυστήρια) ο Αυγ. Λε Πλουζόν υποστηρίζει ότι όλα τα αρχαία κτίρια βρίθουν συμβόλων των Μυστηρίων. Όσο για το Πόπολ Βου, το ιερό βιβλίο, υποστηρίζει ότι εκτός των άλλων περιγράφει και τα τυπικά και τις δοκιμασίες των μυήσεων (Μύθος των Διδύμων Θεών, βιβλίο I, II).

Το Πόπολ Βου ανακάλυψε ο Δομινικανός μοναχός Πατήρ Φρ. Χιμένεζ στις αρχές του 18ου μΧ. αιώνα. Σοφός λόγιος και ενάρετος άνθρωπος με πλούσιο συγγραφικό έργο στη φιλολογία, φυσική, θρησκευτική και πολιτική ιστορία, γνώριζε καλά τη γλώσσα των Ινδιάνων και έχοντας κερδίσει την εμπιστοσύνη τους στην πόλη Santo Tomas Chichicastenago όπου έμενε, πήρε στα χέρια του ένα καλά φυλασσόμενο από αυτούς βιβλίο. Γνωστό σαν Πόπολ Βου, το Βιβλίο του Συμβουλίου, το Ιερό Βιβλίο των Βασιλέων παρουσιάζει την κοσμογονική αντίληψη και τις αρχαίες παραδόσεις των Μάγια, την ιστορία της προέλευσής τους, τις χρονολογίες των βασιλέων μέχρι το έτος 550 μΧ. και άλλα πολλά. Το όνομα του συγγραφέα (ή πιθανόν των συγγραφέων) παραμένει άγνωστο παρά τις προσπάθειες των μετέπειτα ερευνητών να το ανακαλύψουν συγκρίνοντας ιστορίες του βιβλίου με γεγονότα που συνέβησαν μετά την Ισπανική κατάκτηση. Γραμμένο στη γλώσσα της αριστοκρατίας των Κιτσέ, πράγμα που υποδηλώνει την πιθανή συγγραφή του από κάποιον πρίγκηπα των Ινδιάνων, δεν έφερε εικόνες και σύμβολα, αλλά λατινικούς χαρακτήρες, ενισχύοντας τη θεωρία ότι γράφτηκε τα πρώτα χρόνια της Ισπανικής κατοχής όταν οι ευγενείς Μάγια είχαν διδαχθεί τη λατινική γραφή.

Ο Πατήρ Χιμένεζ αντέγραψε το βιβλίο και κατόπιν το μετέφρασε στα Ισπανικά, επιστρέφοντας το πρωτότυπο στους Ινδιά-

νους που του το εμπιστεύτηκαν. Ο ίδιος ο συγγραφέας του Πόπολ Βου λέει ότι αυτό το βιβλίο είναι ένα αντίγραφο του αρχικού βιβλίου της Φυλής που όμως δεν μπορεί να γίνει πλέον φανερό. **«Το αρχικό βιβλίο υπήρχε πολύ παλιά αλλά τώρα είναι κρυμμένο από τον ερευνητή και τον σκεπτόμενο. Τώρα το Πόπολ Βου δεν μπορεί να ιδωθεί πλέον...».**

Πέραν των μύθων και των ιστορικών καταγραφών του το Πόπολ Βου ήταν επίσης το βιβλίο των προφητειών και των χρησμών των Βασιλέων και των Κυρίων. Με αυτό «οι βασιλείς γνώριζαν αν έπρεπε να γίνει πόλεμος και όλα ήταν καθαρά στα μάτια τους. Έβλεπαν αν θα ερχόταν θάνατος και λιμός, αν θα υπήρχε αγώνας. Γνώριζαν καλά ότι υπήρχε ένα μέρος όπου μπορούσαν να το δούν, ότι υπήρχε ένα βιβλίο που το ονόμαζαν Πόπολ Βου, το Βιβλίο των Βασιλέων... που εκείνοι είχαν στους παλαιούς και μακρινούς χρόνους γιατί τώρα έχει εξαφανισθεί».

Πού χάθηκε το αρχικό βιβλίο; Μάλλον στην πυρά και μέσα στην καταστροφική μανία των Χριστιανών κληρικών. Πιθανόν να αποτελείτο όχι από ένα μοναδικό βιβλίο αλλά από μια συλλογή κειμένων με ζωγραφιστούς χαρακτήρες, ιερογλυφικά και λογογράμματα σε φλοιούς δένδρων και υφάσματα, γραμμένα από τους ιερείς και τους ευγενείς χρονικογράφους της κάθε εποχής στην ιστορία της φυλής των Μάγια. Βιβλία σαν αυτό που διάβαζε ο Πατήρ Φρ. Χιμένεζ αναφέρονται από πολλούς άλλους κληρικούς της εποχής του, μερικοί από τους οποίους συμπεριλαμβάνουν τμήματα ιστοριών και θρύλων που διάβασαν σε αυτά, στα δικά τους συγγράμματα ή κώδικες, όπως τα ονόμασαν, και τα οποία έστελναν σαν δώρο σε ευγενείς και βασιλείς της Ευρώπης (Κώδικας Δρέσδης, Τροάνο κλπ).

Το Πόπολ Βου δεν περιέχει τη διδασκαλία ενός μεμονωμένου ατόμου αλλά είναι μάλλον μια συγκέντρωση μύθων και παραδόσεων, που μεταδιδόταν παλαιότερα προφορικά από τους «γέροντες» της φυλής στους νεότερους, όπως και οι ιστορίες των αρχόντων τους. Το πρώτο τμήμα του είναι αφιερωμένο στην κοσμογονία και τη δημιουργία του ανθρώπου ενώ το υπόλοιπο καταγράφει το θρύλο των Δίδυμων ηρώων- θεών, τα χρονικά μυθικών και ιστορικών βασιλείων, τις θυσίες, τις προσευχές κλπ. Με-

ταφράστηκε σε αρκετές γλώσσες και κυκλοφόρησε ήδη από το 1857 στην Ευρώπη (Βιέννη) και αργότερα στην Αμερική (1927 Γουατεμάλα, Μεξικό 1947, Η.Π.Α. 1950). Άλλες εκδόσεις του στην Ευρώπη ήταν στο Παρίσι (1861), στη Λειψία (1913), στη Στουτγάρδη (1944), στην Ισπανία (1927) και άλλες.

Η πρώτη μετάφραση τμήματος του βιβλίου αυτού στα αγγλικά έγινε από τον Θεόσοφο James Pryce (1894-95) και δημοσιεύθηκε στο περιοδικό της Θεοσοφικής Εταιρείας του Λονδίνου, Lucifer. Τμήματα του βιβλίου χρησιμοποιήθηκαν έκτοτε σε παιδικά παραμύθια (συλλογή Krickeberg, C. Finger) και ποιήματα. (O. Claassen) καθώς και σε εργασίες διαφόρων συγγραφέων πάνω στην ιστορία και τον πολιτισμό των αυτόχthonων Ινδιάνων της Αμερικανικής ηπείρου.

Η Κοσμογονία

Όπως σε όλες τις παραδόσεις το βιβλίο ξεκινά με τη δημιουργία του κόσμου.

Στην περιγραφή της κοσμογονίας παρατηρείται μια ομοιότητα με το πρώτο κεφάλαιο της Γένεσης. Υποστηρίχθηκε μάλιστα (19ο αι. μΧ. ότι το Πόπολ Βου δεν παρουσιάζει την πραγματική εξιστόρηση της κοσμογονικής αντίληψης των Μάγια αλλά γράφτηκε κάτω από την ισχυρή επιρροή και επίδραση του Χριστιανικού προσηλυτισμού της εποχής εκείνης, άποψη που στηρίχθηκε ίσως στα λόγια του συγγραφέα του (ή των συγγραφέων του) ότι το γράφει: **«Κάτω από το Νόμο του Θεού και της Χριστιανοσύνης».**

Κατά γενική ομολογία εντούτοις των μελετητών του, το σύνολο του κειμένου αποτελεί μοναδικό έργο και ένα θαυμάσιο έπος, εικόνει ενός κόσμου και ενός λαού συναισθηματικά και νοητικά διαφορετικού από εμάς. Άλλωστε ομοιότητες έχουν παρατηρηθεί στις κοσμογονίες και άλλων λαών όπως π.Χ. τη Βεδική κοσμογονία, που σε μερικά σημεία της «θυμίζει» τη Γένεση. Αυτό όμως δείχνει την ομοιότητα των αρχαίων παραδόσεων που υποδηλώνει μια πιθανή επικοινωνία τους όχι μόνο σε εμπορικό αλλά και πολιτιστικό – θρησκευτικό επίπεδο.

«Δεν υπήρχε τίποτα ούτε άνθρωποι, ούτε ζώα, πουλιά, ψά-

ρια, δένδρα, πέτρες, σπηλιές, γρασίδι. Υπήρχε μόνο ο ουρανός. Η επιφάνεια της γης δεν είχε εμφανιστεί. Υπήρχε μόνο η ήρεμη θάλασσα και η απεραντοσύνη του ουρανού ήταν άδεια..... Ακινή-σία και σιωπή μέσα στο σκοτάδι της νύκτας. Μόνο ο Δημιουργός, ο Κατασκευαστής, ο Τεπέου, ο Γκουκουμάτζ, οι Προπάτορες υπήρχαν στο νερό περιβαλλόμενοι από φως, κρυμμένοι κάτω από πράσινα και γαλάζια φτερά. Ήταν οι μεγάλοι σοφοί, οι μεγάλοι διανοητές. Έτσι υπήρχε ο ουρανός και επίσης η Καρδιά του Ουρανού, που είναι το όνομα του Θεού... Ύστερα ήρθε η Λέξη. Ο Τεπέου και ο Γκουκουμάτζ συναντήθηκαν μέσα στη νύκτα και συνομίλησαν. Συζήτησαν και συμφώνησαν και ένωσαν τις λέξεις και τις σκέψεις τους, και καθώς διαλογιζόταν τους έγινε ξεκάθαρο πως την αυγή ο άνθρωπος έπρεπε να εμφανιστεί. Τότε σχεδίασαν τη δημιουργία, την ανάπτυξη των δένδρων, τη γέννηση της ζωής στη γη και της μορφής του ανθρώπου».

«Έτσι ορίστηκε μέσα στο σκοτάδι της νύκτας από την Καρδιά του Ουρανού, το Χουρακάν. Ο πρώτος ονομάζεται Κακουλκά- Χουρακάν, ο δεύτερος είναι ο Τσίπι-Κακουλκά και ο τρίτος ο Ράξα – Κακουλκά. Κι αυτοί οι τρεις είναι η Καρδιά του Ουρανού»... (Βιβλ. Ι, κεφ.1)

Είναι εμφανής εδώ η αρχική τριαδική θεότητα στη θεολογία των Μάγια όπως συναντάται και σε άλλες θεολογίες π.χ. Χριστιανισμό, Ινδουισμό κλπ. Οι Προπάτορες εμφανίζονται σαν Ιεραρχία και ομάδα μεγάλων θεών που γίνονται οι δημιουργοί του ορατού κόσμου, ενεργώντας μέσω διαλογισμού όπως και ο Κοσμικός Νους- Βράχμα των Βεδών.

«...Ας γίνει! Είπαν. Ας γεμίσει το κενό, ας τραβηχθούν τα νερά, ας εμφανιστεί η γη και ας γίνει στερεή. Ας γίνει φως, ας έρθει η αυγή στον ουρανό και τη γη αλλά δεν θα υπάρξει δόξα και μεγαλοπρέπεια στη δημιουργία μας μέχρι να έρθει ο άνθρωπος. Έτσι μίλησαν και η Γη εμφανίστηκε.»

«Σαν ομίχλη, σαν σύννεφο ήταν η δημιουργία όταν τα βουνά πρόβαλλαν από το νερό και αμέσως υψώθηκαν... Με μια μαγική κίνηση σχηματίστηκαν οι κοιλάδες και φύτεψαν τα δένδρα. Και

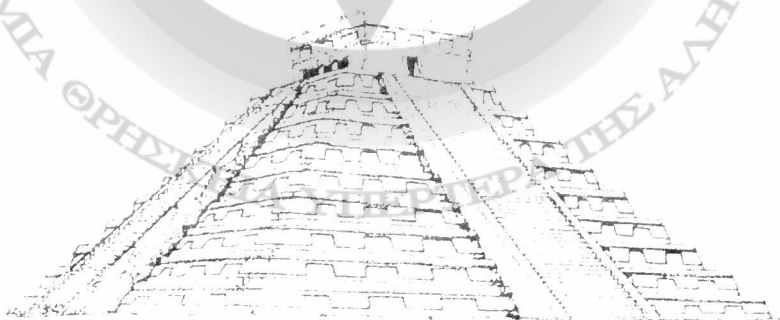
ο Γκουκουμάτζ γεμάτος χαρά φώναξε: ο ερχομός Σου έφερε καρπό ω Καρδιά του Ουρανού, Χουρακάν, Τσίπι-Κακουλκά, Ράξα-Κακουλκά !»

«Έτσι έγινε και δημιουργήθηκε η γη από την Καρδιά του Ουρανού, την Καρδιά της Γης όπως ονομάζονται εκείνοι που έδωσαν καρπό στην προσπάθεια και έκαναν τέλεια την εργασία με σκέψη και διαλογισμό....» (Βιβλ. Ι, κεφ.1)

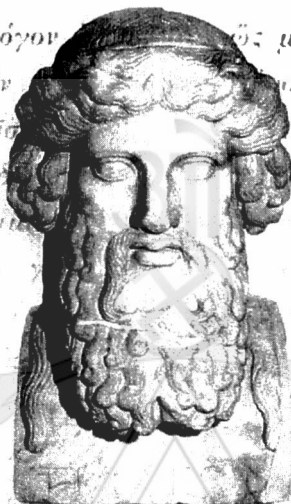
Σε αυτό το τελευταίο κομμάτι, η Ιεραρχία των Δημιουργών και πάλι ταυτίζεται με την Καρδιά δηλ. την αρχική τριαδική θεότητα, οι επωνυμίες της οποίας σημαίνουν **αστραπή – μικρή πράσινη λάμψη- κεραυνός**, που ουσιαστικά είναι εμφανίσεις του Φωτός το οποίο περιβάλλει τους Προπάτορες που **«υπάρχουν μέσα στο νερό κάτω από πράσινα και γαλάζια φτερά»**.

Το όνομα του ενός από τους Προπάτορες, του Γκουκουμάτζ σημαίνει **πράσινος φτερωτός όφις**, που ήταν ένας από τους κυριότερους θεούς των Μάγια, ο θεός του Κεραυνού. Στην εμφάνισή του σαν ενσαρκωμένος θεός γινόταν ο Κουλκουκάν ή Κετσακοάτλ, ο Μυσταγωγός και ένα είδος ενσαρκωμένου Λόγου. Κατά παρόμοιο τρόπο ο Τεπέου είναι ο Κύριος, ο Βασιλιάς, ο Κατακτητής. Σε ένα άλλο επίπεδο ο Κουκουλκάν γίνεται ο μεγάλος εκπολιτιστής των Μάγια που ήρθε από τη θάλασσα της ανατολής μέσα σε μεγάλα αστραφτερά πλοία. Ήταν εκείνος το πρόσωπο του οποίου νόμισαν πως αναγνώρισαν στον Ισπανό Κορτέζ.

(Συνεχίζεται)

λομαι ἤδη τὸν λόγον... ὡς μοι φαίνεται εἰκότως
 ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν... τὸν βίον θεωρεῖν
 μέλλον ἀποθανεῖν... ἀλλὰ μύησται οἷσε-
 σθαι ἀγαθὰ ἐπειδὴ... τὸν ὄντα
 τῷ... ὅτι...

Ελληνισμός ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΟΝ ΑΓΙΟΥ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΝΟΛΟΝ
 ΠΙΣΤΩΣ ΔΟΛΕΩΝ 1357 ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ
 ΠΙΣΤΩΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ο ΧΡΗΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Χρ. Καμαρωτάκης

Η μαντική ιδιότητα του Θεού Απόλλωνος που αποκαλύπτει στους ανθρώπους πράγματα που δεν μπορούσαν να δουν ή ν' ακούσουν με τα υλικά τους αισθητήρια, είχε γίνει αντικείμενο ερεῦνης των σοφών και μάγων της αρχαιότητας. Ο Πλούταρχος αναφέρει στα Ηθικά του ένα χρησμό που έδωσε ο Θεός Απόλ-

λων στο ιερό της Δήλου.

«Οι Δήλιοι» έλεγε ο χρησμός «και οι άλλοι Έλληνες θα απαλλαγούν από τα σημερινά κακά, εάν διπλασιάσουν το βωμό της Δήλου».

Και οι Δήλιοι ακολουθώντας κατά γράμμα το χρησμό, μη δυνάμενοι να καταλάβουν το νόημά του προέβησαν στην κατασκευή του έργου, διπλασιάζοντας εκάστη των πλευρών του βωμού. Με αυτή τους όμως την πράξιν γελοιοποιήθηκαν, γιατί με το διπλασιασμό εκάστης πλευράς του κυβικού βωμού κατασκεύασαν ένα βωμό όχι διπλάσιο, αλλά οκτώ φορές περισσότερο του αρχικού όγκου. Και στην απελπισία τους κάλεσαν τον Πλάτωνα να τους βοηθήσει να βγούν από το αδιέξοδο.

Και ο Πλάτων τους είπε ότι ο Θεός δια του χρησμού αυτού μας ελέγχει γιατί παραμελούμε την Παιδεία. Μας μέμφεται δε για την αμάθειά μας, και μας προτρέπει ν' ασχοληθούμε σοβαρά με τη Γεωμετρία και όχι πρόχειρα και επιπόλαια όπως τώρα. Η λύσις του προβλήματος που έθεσε ο Θεός στους Έλληνες είναι η εύρεσις της μέσης αναλόγου, δια της οποίας διπλασιάζεται ο όγκος του κυβικού σχήματος αυξανομένης εκάστης των διαστάσεων ομοίως κατά τον αυτόν λόγον. Αλλά τούτο θα μπορούσε να το εκτελέσει ο Εύδοξος ο Κνίδιος ή άλλος μαθηματικός, και όχι μια οποιαδήποτε μη εξησκημένη διάνοια. Δεν πρέπει όμως να νομίζετε ότι ο Θεός του φωτός επιζητεί αυτό. Με το χρησμό τούτο προτρέπει όλους τους Έλληνες να καταπιαστούν με τις Μούσες, να εγκαταλείψουν τον πόλεμο και τα δεινά του. Να μετριάσουν με τη φιλοσοφία και τα μαθηματικά, τα πάθη, και να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με αγάπη και δικαιοσύνη.

«Από Μύθου άρχεσθαι»

Η.Τζιοβάρα-Ζάραγκα

Μέρος Ιον

Ενεός

Παραλλάσσοντας το γνωστό «από Θεού άρχεσθαι» προσεγγίζουμε άριστα την αρχαία ελληνική άποψη, όπου στις απαρχές της κυρίαρχο λόγο είχε ο μύθος.

Ο άνθρωπος εμπρός στο μεγαλείο της φύσης και μη έχοντας την δυνατότητα της ερμηνείας καταλήγει στον πλασματικό κόσμο της φαντασίας όπου ρόλο σημαντικό παίζει το άλογο στοιχείο, το επέκεινα της λογικής.

Κυρίαρχο πρόσωπο του ενύλου κόσμου είναι η μορφή της γυναίκας αφού από αυτήν πηγάζει μυστηριωδώς η νέα ζωή.

Γι' αυτό και τα αρχέτυπα του παλαιού μύθου περιστρέφονται γύρω από την γυναικεία παρουσία, με την μορφή θεοτήτων, είτε ιερειών, είτε μαντισσών, θεραπευτριών, αφού σ' αυτήν καταφεύγει το βρέφος, το νήπιο, ο νέος ανήρ.

Αν εμβαθύνουμε στους μύθους της αρχαίας Ελληνικής παράδοσης θα διαπιστώσουμε την σοφία, και την δύναμη που περικλείουν. Ας θυμηθούμε μερικές γυναικείες φυσιογνωμίες όπως η Πασιφάη, η Αριάδνη, η Δήμητρα, η Περσεφόνη, οι ιέρειες του Μαντείου, η Σωκρατική Διοτίμα η φιλόσοφος και πλήθος άλλων.

Μελετώντας την αρχαία Ελληνική μυθολογία, αλλά και κείμενα ποιητών και τραγωδών διαπιστώνουμε την υψηλή θέση που

είχε η γυναίκα στον περίγυρό της και την σημαντική της θέση μέσα στην τρέχουσα καθημερινότητα.

Οι μύθοι αποτελούν μια πανάρχαια εμπειρία του κόσμου που εκφράζουν το «όλον». Αποτελούν σύμβολα απόκρισης μιας γνωστοποιημένης αλήθειας, λειτουργούν ως παλινωδία στον Λόγο και μας φωτίζουν για σημαντικές στιγμές της ανθρωπότητας που η επίσημη ιστορία δεν μπόρεσε να συγκρατήσει.

Μελετώντας αυτές τις γυναίκες του μύθου, θα κατανοήσουμε το πέρασμα από την Μητριαρχία στην Πατριαρχία, την σύγκρουση που επετελέσθη στον προϊστορικό Ελλαδικό χώρο.

Κυρίως θα ασχοληθούμε με γυναικείες παρουσίες που οδήγησαν ανθρώπους και ήρωες στον μυστηριακό κόσμο της μεθέξεως και του ενθουσιασμού δηλ. του «**ενθέους γίνεσθαι**». Καθώς η μυθολογία περιέχει τα αρχέτυπα της Ύπαρξης, θα σταθούμε στο αρχαιότατο παρόν του Ελληνικού χώρου, στην μυθολογική Κρήτη.

Εδώ γεννήθηκε πριν από 5000 χρόνια ο αρχαιότερος πολιτισμός της Ευρώπης, ένας από τους μεγαλύτερους πολιτισμούς της ανθρωπότητας. Τα ιστορικά γεγονότα επιβεβαιώνονται από γραπτές μαρτυρίες και από τα μνημεία. Εδώ η αρχαιολογία και η ιστορία έχουν τον κύριο, πρωτεύοντα λόγο.

Όμως εκτός από την επιβεβαιωμένη γνώση της ιστορικής έρευνας, υπάρχει και το ανεπιβεβαίωτο επιστημονικά υλικό των μύθων, που εκτός από την ποιητική γοητεία, κρύβουν και πληροφορίες ζωής των απωτάτων χρόνων.

Τα ανάκτορα του Μίνωα, ο λαβύρινθος ως αρχαιολογικός χώρος, τα ιερά, οι θρόνοι, οι αποθήκες, οι τοιχογραφίες είναι απτές ιστορικές ενδείξεις.

Ο Μινώταυρος, η Πασιφάη, η Αριάδνη και ό,τι ο μύθος αναφέρει για αυτούς ανήκουν στον χώρο των καταλοίπων της κρητομινωϊκής θρησκείας, που όμως διαδραμάτισαν πρωτεύοντα ρόλο στην διαμόρφωση του μυθολογικού γίνεσθαι, όχι μόνον στην Κρήτη, όπου γεννήθηκαν, αλλά και στον άλλο Ελλαδικό χώρο, αφού οι αναφορές των συμβάντων διεσταυρώθηκαν και ενεπλά-

κησαν και με άλλες υστερογενείς μυθογεννήσεις. Παράδειγμα ο Δαίδαλος και ο Ίκαρος, ο Θησέας, αλλά και ο θεός Διόνυσος.

Παραμερίζοντας τα πέπλα των χρόνων βλέπουμε να σκιαγραφείται μια σημαντική γυναικεία παρουσία, η Πασιφάη. Ετυμολογικά το όνομα παραπέμπει σε πρόσωπο λαμπρό αφού παρέχει το «**φως σε όλους φωτίζει όλους**» (πάσι + φάος = φως).

Η Πασιφάη, κόρη του Ήλιου και της Περσηίδος, σύζυγος του Μίνωα συνδέεται λατρευτικά με την θεά Σελήνη. Πιθανόν να αποτελεί το όνομα «**Πασιφάη**» έναν προσδιορισμό της Εκάτης Σελήνης ως εκπεμπούσης ετερόφωτον φωτισμόν.

Ο μύθος γνωστός:

Η Πασιφάη ερωτεύεται τον λευκό πανέμορφο Ταύρο που έστειλαν στην Κρήτη οι θεοί Ζευς και Ποσειδών βγαλμένο από την θάλασσα.

Από την ένωσή των γεννιέται ο Μινώταυρος, που τον εξόπτωσε ο Θησέας βοηθούμενος από την Αριάδνη, κόρη του Μίνωα και της Πασιφάης.

Η Πασιφάη, μορφή βεβαίως μυθική, κρατά τα ηνία όλης αυτής της ιστορίας. Καθοδηγεί τον Δαίδαλο στο κτίσιμο του Λαβύρινθου, όπου κρύβει τον Μινώταυρο.

Αν μελετήσουμε βαθύτερα το νόημα αυτής της μυθικής αφήγησης, διαπιστώνουμε κάποια κατάλοιπα μυητικής διαδικασίας, της οποίας ποδηγέτης είναι μια γυναίκα.

Η Πασιφάη φαντάζει μέσα από την μυθική αχλύ σαν μια ιέρεια κάποιας μυστικής λατρείας. Ο Ήλιος, η Σελήνη, ο Ταύρος, ο Ζεύς, αποτελούν σύμβολα μυσταγωγικών τελετουργιών που στην Κρήτη ετελούντο στο φως της ημέρας, ενώ όταν διοχετεύκαν στην άλλη Ελλάδα ετελούντο μυστικά και μόνον για μυημένους.

Αυτά τα παλαιά σύμβολα των λησμονημένων θρησκευτικών θεουργιών διασώζονται και σήμερα σε πολλά μυητικά τάγματα. Πίσω από τα φαινόμενα του μύθου, δολιχοδρομείται η μυητική πορεία μέσω των δοκιμασιών και του Λαβύρινθου, προς το Φως.

Το φως της Σελήνης αποτελεί την παλινωδία του φωτός του

Ήλιου, και τα δύο όμως προοιωνίζουν την καθαρότητα της ψυχής, απαραίτητη για την άνοδό της προς το αιώνιο Φως.

Συνέχεια της ιστορίας της Πασιφάης, αποτελεί η αφήγηση των περιπετειών της θυγατρός της Αριάδνης ή Αριάγνης.

Ετυμολογικά το όνομα παραπέμπει στο άρι + αγνή = δηλ. υπερβολικά αγνή ή φωτεινή.

Το σημαντικότερο στοιχείο στο μύθο της Αριάδνης είναι το γεγονός ότι με την βοήθειά της και τις συμβουλές της και με το περίφημο «**μίτον**» οδήγησε τον Θησέα στον Λαβύρινθο, από όπου εκείνος επέτυχε να εξέλθει, αφού βεβαίως εξόντωσε τον Μινώταυρο.

Η Αριάδνη ως μεμνημένη ιέρεια οδηγεί τον μνούμενο από το δαιδαλώδες και σκοτεινόν προς την φωτεινή έξοδο.

Πολλοί μύθοι εμπλέκονται με αυτήν την γυναικεία μορφή. Ακολουθεί τον Θησέα, εγκαταλείπεται στην Νάξο, παντρεύεται τον θεό Διόνυσο ή συζεί με τον ιερέα της διονυσιακής λατρείας τον Οίναρο.

Ιώ, Τηλέφασσα, Ευρώπη, Αργιόπη, Πασιφάη, Αριάδνη, Φαίδρα: **«Χλωμές και τεράστιες μορφές, φοβερές, μοναχικές, σκυθρωπές και απελπισμένες, μοιραίες ερωμένες, μυστηριώδεις υπάρξεις»** που κρατούν την ζωή στα χέρια τους, αφού τα ίχνη τους χάνονται στα βάθη των αιώνων, όπου κυρίαρχη ιδεολογία είναι η Μητριαρχία, η Μεγάλη μητέρα Θεά δεσπόζει στον κόσμο του Αιγαίου.

Τα ονόματά τους σηματοδοτούν για τον γνώστη της αρχαίας Ελληνικής θρησκείας, μνήμες τελετουργιών και θεουργιών που οριοθετούν μεταγενέστερα τα αρχαία Ελληνικά Μυστήρια.

(Συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος).

ΠΛΩΤΙΝΟΣ (205 - 270 μ.Χ.)

Μ.Ζωγράφου

Ο Πλωτίνος γεννήθηκε το 205 μ.Χ. στη Λυκόπολη της Αιγύπτου και πέθανε στην Καμπανία της Ιταλίας το 270 μ.Χ. Η αγάπη του για τη φιλοσοφία ήλθε σε ηλικία 28 ετών. Στην αρχή αναζητά ένα Δάσκαλο στις φιλοσοφικές σχολές και μετά από πολλές απογοητεύσεις ανακαλύπτει τον Αμμώνιο Σακκά και παραμένει μαθητής του για 11 χρόνια. Ο ίδιος ονόμαζε τον εαυτό του πλατωνιστή αλλά η σκέψη του είναι νεωτεριστική. Διεισδύει με κριτικό αλλά και ενορατικό βλέμμα στα πλατωνικά κείμενα και από την ανάλυσή τους καταλήγει σε νέα και πολλές φορές ανατρεπτικά συμπεράσματα. Κάποια στιγμή αναζητά τη μελέτη της περσικής και ινδικής φιλοσοφίας συμμετέχοντας σε μια από τις εκστρατείες του αυτοκράτορα Γορδιανού. Η εκστρατεία όμως αποτυγχάνει και ο Πλωτίνος διαφεύγει σώος στην Αντιόχεια. Σε ηλικία 40 ετών ιδρύει τη φιλοσοφική σχολή του στη Ρώμη μακριά από τη συντηρητική ατμόσφαιρα των Αθηνών. Εδώ συντάσσει τις Εννεάδες όπως τις ονόμασε ο μαθητής του Πορφύριος ο οποίος και τις κατέταξε.

Οι Εννεάδες είναι 54 φιλοσοφικά κείμενα διαιρεμένα σε έξι τόμους των εννέα πραγματειών. Ο Πλωτίνος έγραφε **αυθόρμητα και εμπνευσμένα** χωρίς ποτέ να ξανακοιτάξει τις σημειώσεις του, ούτε έλεγε το γραπτό του γιατί δεν τον βοηθούσε η όρασή του. Σύμφωνα με τον Πορφύριο ο φιλόσοφος διατηρούσε σε **διαρκή επαφή** τον εαυτό του με τον **πνευματικό κόσμο** διαμέσου της εσωτερικής και εξωτερικής προσήλωσης στο Θείο. Διαβάζουμε στο έργο του Πορφυρίου "Περί του Πλωτίνου Βίου":

"Έτσι σε αυτόν τον δαιμόνιο άνθρωπο που πολλές φορές ανυψώθηκε προς τον πρωταρχικό και επέκεινα Θεό με τη σκέψη του και σύμφωνα με τους δρόμους που είχε υποδείξει ο Πλάτων στο Συμπόσιο, φανερώθηκε περισσότερο **ο Θεός εκείνος** που δεν έχει ούτε μορφή ούτε ιδεατό σχήμα, αλλά είναι εγκατεστημένος πάνω από το Νου και καθετί νοητό... Γιατί τέλος και σκοπός ήταν γι' αυτόν το να ενωθεί και να πλησιάσει τον **πάνω από τα πάντα Θεό**. Και όσο εγώ ήμουν κοντά του, πέτυχε το σκοπό αυτό τέσσερις φορές περίπου μέσω μιά άρρητης ενεργοποίησης.."

Αυτά μαρτυρεί ο Πορφύριος.

Λέγεται επίσης ότι είχε οραματιστικές ικανότητες. Στη Ρώμη απέκτησε την εκτίμηση του αυτοκράτορα Γαλλιηνού και της συζύγου του. Λέγεται μάλιστα ότι ο αυτοκράτορας σχεδίαζε να του παραχωρήσει στην πόλη Καμπανία μια περιοχή για να ιδρύσει πόλη φιλοσόφων που θα έπερνε το όνομα Πλατωνόπολη. Ο Πλωτίνος ρύθμιζε τη ζωή του κατά τρόπο ασκητικό: περιόριζε ύπνο και φαγητό, απέφευγε το κρέας, έμενε άγαμος και δεν εννοούσε να καθήσει εμπρός σε καλλιτέχνη για να του κάνει "το είδωλο ενός ειδώλου".

Ο Πλωτίνος στο έργο του καταθέτει με βάση την αρχαία παράδοση, το απόσταγμα μιας νέας φιλοσοφικής θεωρίας. Το μεταφυσικό μοντέλο του σχεδιάζεται με **δύο βασικά στοιχεία** της πλατωνικής και αριστοτελικής παράδοσης. Από τη μια πλευρά γίνεται δεκτή η πλατωνική διάκριση **αισθητού και νοητού** κόσμου και από την άλλη υιοθετείται η αριστοτελική συνάρτηση **ουσίας και ενέργειας**. Έτσι το φαινομενικά αγεφύρωτο χάσμα Πλάτωνα και Αριστοτέλη γεφυρώνεται. Με βάση αυτές τις φιλοσοφικές γραμμές ο Πλωτίνος θεμελιώνει και αναπτύσσει στις Εννεάδες τη **Θεωρία των τριών υποστάσεων**. Η θεωρία αυτή αντανακλάται στο χριστιανικό δόγμα της Αγίας Τριάδας και βασικές αρχές της είναι οι τρεις βαθμίδες του Όντος ιεραρχημένες παραγωγικά σε **Εν -- Νους -- Ψυχή**.

1. Στην ανώτερη βαθμίδα εδρεύει το **Εν** αντίστοιχο του Πλατωνικού Αγαθού, υπερβατό, υπερνοητό, απαρχή και σκοπός όλων των υπολοίπων υποστάσεων.

2. Δεύτερος στη τάξη είναι ο **Νους**, ύστερος του Ενός και πρώτος τέλειος διανοητικός φορέας του. Ο πλωτινικός Νους, αντίστοιχος του πλατωνικού κόσμου των Ιδεών, μεταλαμβάνει την πρώτη λάμψη και σοφία του Ενός.

3. Τρίτη και τελευταία στη μεταφυσική ιεραρχία του πλωτινικού συστήματος βρίσκεται η **Ψυχή**, μια ζωτική δύναμη σε διαρκή κίνηση αντίθετα με την αιώνια σταθερότητα του Νου. Στην εξελικτική σειρά της δημιουργικής ενέργειας του Νου, η ψυχή όσο περισσότερο συνορεύει με το γεννήτορα Νου επικρατεί η θειότερη υπόστασή της, το **νοοειδές**, σαν **Ουράνια Αφροδίτη**. Όσο δε πλησιάζει την ύλη επικρατεί η κατώτερη υπόσταση, το **υλοειδές**, η **Πάνδειμος Αφροδίτη**. Αυτή είναι η φύση που κινεί ασυνείδητα, ζωογονεί και διαπλάθει τα κατώτερα είδη του αισθητού κόσμου.

Η **ψυχή του παντός** περιέχει μέσα της τις επί μέρους ψυχές σαν εσωτερικά ενεργήματα, γεννά όμως και εξωτερικό ενεργήμα την **ύλη**. Η ψυχή του παντός και οι ατομικές ψυχές που την αποτελούν, βρίσκονται σε ένα σύμπαν δομημένο και καλλωπισμένο σύμφωνα με το σχέδιο του νοητού κόσμου. Η ατομική ψυχή που ζει στον κόσμο των αισθήσεων δεν έχει "πέσει" ή "ξεπέσει" σε έναν κόσμο που είναι "τάφος" για την αληθινή ύπαρξη. Η αξία του αισθητού κόσμου δεν πρέπει να αγνοηθεί. Αντίθετα η ψυχή που γνωρίζει, λαμβάνει όλες αυτές τις παραστάσεις από τον αισθητό κόσμο που θα την κάνουν να **θυμηθεί** την ανωτερότητα του νοητού αυθεντικού. Μέσω της σύγκρισης προτύπου και αντιγράφου, καλύτερου και χειρότερου, η ψυχή μαθαίνει να ξεχωρίζει και να γνωρίζει το καλύτερο. Αυτός ο κόσμος είναι γεμάτος από βιώματα και θεάσεις που οδηγούν την ατομική ψυχή στη θέωση. Ο άνθρωπος μπορεί να ανασύρει από την ψυχή του το θεϊκό του στοιχείο μέσω του απανταχού σπέρματος του Ενός και να αναχθεί στον κόσμο των Ιδεών, να επιτύχει δηλαδή την ταύτησή του

με το Νου και να μεταλάβει την απόλυτη ομορφιά, ευδαιμονία και αρμονία της νοητής ζωής. Μια τέτοια περίπτωση ταύτισης με την ευδαιμονία και τη ζωντανία του νοητού κόσμου μας παραδίδει ο ίδιος ο Πλωτίνος σε ένα αποκαλυπτικό αυτοβιογραφικό κείμενο θέωσης. Στην αρχή της πραγματείας του **"Περί της εις τα Σώματα καθόδου τη ψυχής"**, λέει:

" Πολλές φορές, όταν ξυπνώ από το σώμα στον εαυτό μου και βρίσκομαι έξω από τα άλλα πράγματα αλλά μέσα στον εαυτό μου, βλέποντας τόσο θαυμαστή ομορφιά και πιστεύοντας τότε περισσότερο από κάθε άλλη φορά ότι ανήκω σε μια ανώτερη μοίρα -- αφού έχω ενεργοποιήσει μια έξοχη ζωή, έχω καταλήξει να ταυτιστώ με το Θείο και βρίσκομαι εγκαταστημένος μέσα σε αυτό, έχοντας φθάσει στην ενεργοποίηση εκείνη με το να εγκατασταθώ πάνω σε καθετί άλλο νοητό -- όταν, έπειτα από αυτή τη στάση μέσα στο Θείο, κατεβαίνω από το Νου στο λογικό, απορώ πώς και κατεβαίνω τώρα και με ποιό τρόπο έφτασε κάποτε η ψυχή μου να βρεθεί μέσα στο σώμα τη στιγμή που, και μέσα στο σώμα που βρίσκεται, είναι καθ'αυτήν έτσι όπως φανερώθηκε..."

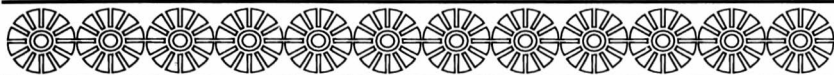
(Ενν.ΙV μετ. Π. Καλλιγιά)

Πίσω από αυτή την εμπειρία του Πλωτίνου ίσως κρύβεται το πραγματικό νόημα της αινιγματικής προτροπής του φιλόσοφου λίγο πριν από το θάνατό του:

" Προσπαθήστε να ανάγετε το Θεό μέσα σας στο Θεόν που ενυπάρχει στο όλον".

(Περί Πλωτίνου Βίου, 2.267).--

Ο ΦΟΒΟΣ

J.Krisnamurti

Ο φόβος είναι το βαρύ φορτίο που ο άνθρωπος κουβαλά από πάντα. Μέσα σε αυτό το φόβο γεννιούνται πολλές μορφές προλήψεων.

Ο φόβος δημιουργείται όταν επιθυμώ να βρισκομαι μέσα σε ένα ορισμένο υπόδειγμα ζωής. Να ζεις χωρίς φόβο σημαίνει να ζεις χωρίς κανένα υπόδειγμα, αλλά δεν πρέπει να κάνω καμία κίνηση για να σπάσω το υπόδειγμα. Διότι κάθε τέτοια κίνηση της σκέψης απλά δημιουργεί ένα άλλο υπόδειγμα..

Ο νους ο ίδιος είναι φόβος. Ζεί στο καλούπι που μόνος του έχει δημιουργήσει και οτιδήποτε κάνει για να απαλλαγεί από το φόβο, προκαλεί νέο φόβο. Ένας νους θολωμένος από φόβο είναι ανίκανος για οποιοδήποτε είδος κατανόησης και αναγνώρισης του τι είναι αλήθεια. Ένας τέτοιος νους ζει σε πλάνη και δεν μπορεί να φθάσει αυτό που είναι το υπέρτατο. Το να είναι κανείς χωρίς φόβο είναι η αρχή της σοφίας.

Φόβος είναι η μη παραδοχή **εκείνου που είναι**. Μπορεί κανείς να ανακαλύψει τι είναι αλήθεια, μόνο όταν αυτό που είναι δεν παραμορφώνεται από το φόβο.

Ο φόβος υπάρχει εξαιτίας του τοίχου που έχει κτίσει ο καθένας μας, εξαιτίας της διαίρεσης που γεννήθηκε από το μηχανισμό της σκέψης με την εγωϊστική της δραστηριότητα. Η σκέψη είναι φόβος, είναι στείο παιδί ενός νου που το μόνο που τον ενδιαφέρει είναι η ευχαρίστησή του. Βλέπουμε ότι αυτές οι διαιρέσεις του εγώ/εσύ, εμείς /αυτοί πίσω από τις οποίες ζούμε, γεννούν το φόβο και καταστρέφουν την ελευθερία. Μπορείτε να επαναστατήσετε αλλά αυτό δεν είναι ελευθερία. Ασφαλώς υπάρχει η ελευ-

θερία της σκέψης δηλ. να λέτε ό,τι θέλετε, αλλά η ίδια η σκέψη δεν είναι ελεύθερη. Μπορεί να διαιωνίζει το φόβο αλλά όχι την ελευθερία. Όταν βλέπει κανείς πραγματικά αυτό, η ίδια η πράξη του να βλέπεις είναι εκείνη που γκρεμίζει τον τοίχο της διαίρεσης.

Όταν υπάρχει φόβος, η αγάπη παύει να υπάρχει. Σε όλες τις ανθρώπινες σχέσεις υπάρχει φόβος και σύγκρουση, όπως υπάρχει σύγκρουση και μέσα στον καθένα ανάμεσα σε αυτό που είναι και σε αυτό που έπρεπε να είναι. Ο άνθρωπος έχει αποδεχθεί τη σύγκρουση σαν τρόπο ζωής. Μπορεί να ζήσει απόλυτα ειρηνικά; Μπορεί να ζήσει χωρίς διαίρεση και συνεπώς χωρίς σύγκρουση;

Η καλωσύνη δεν μπορεί να ζήσει στο πεδίο του φόβου, γιατί ο φόβος αποβλακώνει το νου μας, σακατεύει τις σκέψεις μας, φέρνει σκοτάδι και όσο είμαστε φοβισμένοι δεν μπορούμε να ζήσουμε ένα καινούργιο κόσμο χωρίς σύγκρουση.

Ο φόβος υπάρχει αναγκαστικά εφόσον υπάρχει η παρόρμηση να γίνουμε κάτι ή να επιτύχουμε κάτι. Η επιτυχία μπορεί να είναι κτηνωδία γιατί το να είσαι επιτυχημένος στην πολιτική, στη θρησκεία, στις επιχειρήσεις, προϋποθέτει να είσαι άσπλαχνος. Η παρόρμηση για επιτυχία φέρνει φόβο και όπου υπάρχει φόβος υπάρχει βία και μίσος. Αιτία του φόβου είναι και ο χρόνος, ο ψυχολογικός χρόνος που έχει επινοήσει η σκέψη. Δεν υπάρχει πραγματικά παρά μόνο στο νου μας.

Ο φόβος δεν λύνεται από τη σκέψη γιατί η σκέψη θρέφει το φόβο. Τι να κάνει λοιπόν κανείς; Ποια είναι η αντίδρασή μου; Το πρόβλημά μας είναι πώς να ζήσουμε την καθημερινή μας ζωή, εδώ και τώρα. Κάθε μέρα σε πλήρη ειρήνη, με μεγάλη νοημοσύνη, χωρίς καμία απογοήτευση και φόβο. Πώς να ζούμε ακέραια, σε κατάσταση ευδαιμονίας. Πώς να καταλάβουμε αυτήν εδώ τη ζωή, όχι αποσπασματικά αλλά ολοκληρωτικά. Πώς να είμαστε δοσμένοι σε αυτήν, όχι μόνο σε κάποιο κομμάτι της αλλά σε ολόκληρη τη διαδικασία της ζωής χωρίς καμία σύγκρουση, αθλιότητα, σύγχυση ή θλίψη.

Για να απαλλαγείς από κάτι πρέπει να το κατανοήσεις. Η

αυτοκατανόηση είναι το ξύπνημα και το τέλος του φόβου. Μπορεί να ζήσει κανείς μια ικανοποιητική ζωή αποφεύγοντας θεληματικά κάθε εξέταση **αυτού που είναι** και πολλοί το κάνουν. Όμως δεν είναι ευτυχισμένοι. Μήτε είναι ευτυχισμένοι όσοι «διασκεδάζουν» με επιφανειακή μελέτη **αυτού που είναι**. Η κατανόηση είναι προσοχή και προσοχή είναι η καθεαυτή ουσία όλης της ενέργειας. Το να «προσέχεις» σημαίνει να δώσεις όλη σου την ενέργεια και με αυτή να αντιμετωπίζεις ή να έχεις επίγνωση. Το θέμα είναι να καταλάβεις την όλη φύση του φόβου στη δομή του και όχι πώς να ξεφύγεις από αυτόν. Να μάθεις για το φόβο αλλά μάθηση όχι βέβαια σαν συσσωρευμένη γνώση.

Η μάθηση βασίζεται στο ενεργό παρόν, είναι δράση στο ενεργό παρόν. Η γνώση είναι πάντα στο παρελθόν και καθορίζει έτσι κάθε ενέργειά σας, αλλά η μάθηση είναι στην ίδια τη δράση και επομένως δεν δημιουργεί συσσωρευση όπως η γνώση. Όταν λοιπόν λέει κανείς «κατανοώ», «καταλαβαίνω», σημαίνει μια αδιάκοπη κίνηση μάθησης σχετικά με το φόβο. Από αυτή την αδιάκοπη κίνηση δρα κανείς και όταν υπάρχει τέτοια μάθηση, έρχεται και το τέλος του φόβου. Μόνο ένας νους ελεύθερος από το φόβο μπορεί να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα.

Φοβόμαστε να γνωρίσουμε τον εαυτό μας έτσι όπως είμαστε και αυτή η αποφυγή μας κάνει να φοβόμαστε **αυτό που μπορεί να είναι** και η ζωή μας ξοδεύεται μέσα σε μια κατάσταση φόβου. Στην πραγματικότητα φοβάστε όχι το άγνωστο π.χ. το θάνατο, αλλά το χάσιμο του γνωστού. Είναι το γνωστό που προκαλεί το φόβο και όχι το άγνωστο. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι η παρατήρηση του φόβου. Και όταν λέτε παρατηρώ το φόβο, έχετε φύγει τελείως από την παρατήρηση επειδή έχετε προβάλλει το «εγώ» σαν παρατηρητή. Μπορείτε να παρατηρήσετε κάποιο φόβο σας χωρίς να κάνετε καμία κίνηση να τον ξεφύγετε, να τον καταπιέσετε, να τον εκλογικεύσετε, να τον σταματήσετε; Να τον παρατηρήσετε χωρίς τον παρατηρητή επειδή ο παρατηρητής είναι ο φόβος, είναι το παρατηρούμενο και όχι «αυτός» που παρατηρεί το φόβο. Όταν φοβάστε πρέπει να κοιτάζετε το φόβο σας από πολύ κοντά γιατί όταν φεύγετε μακριά από το φόβο σας το

μόνο που κάνετε είναι να τον μεγαλώνετε.

Η ουσία της εκπαίδευσης είναι να βοηθήσει το σπουδαστή να έχει επίγνωση του φόβου και να κατανοήσει τις αιτίες του, έτσι ώστε να μπορεί κανείς από την παιδική του ηλικία να ζει ελεύθερος από το φόβο. Πρέπει όμως και ο εκπαιδευτής να μη φοβάται και να μην προκαλεί φόβο. Όταν βλέπει κανείς ξεκάθαρα δεν υπάρχει πρόβλημα. Είμαστε φορτωμένοι με προβλήματα και το να καταλάβουμε ένα πρόβλημα σημαίνει να καταλάβουμε την όλη πορεία. Ένα πρόβλημα σχετίζεται με κάθε άλλο πρόβλημα και όταν αρχίζω να καταλαβαίνω τελείως ένα πρόβλημα μέχρι το τέλος του, έχω καταλάβει όλα τα προβλήματα.

Αν το επιδιώξετε αυτό με πλήρη σκοπό θα μάθετε μόνοι σας ότι είναι δυνατόν να ελευθερωθεί κανείς ψυχολογικά τελείως από το φόβο. Ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Δεν υπάρχει σκιά ούτε εσωτερικά ούτε εξωτερικά γιατί βλέπετε. Βλέπετε τα πράγματα ξεκάθαρα όπως είναι. Αυτή είναι η διαύγεια του νου. Το να βλέπει τα πράγματα όπως είναι εξωτερικά, αντικειμενικά και εσωτερικά. Αλλά η ησυχία του νου έρχεται μόνο όταν βλέπετε όλες τις επιπτώσεις του φόβου, της αυθεντίας, του χρόνου και του χωρισμού σε παρατηρητή και παρατηρούμενο, σε όλη τη δομή. Έτσι το να δεις με νοημοσύνη όλη αυτή τη δομή, τη φύση της διαίρεσης, της σύγκρουσης, της αθλιότητας, του εγωκεντρισμού, το να δεις πραγματικά και άμεσα τον κίνδυνό τους σημαίνει και το τελειώμά τους.

Η παρατήρηση της όλης δομής του φόβου είναι και το τελειώμά του. Η κατανόηση λοιπόν του φόβου είναι το τέλος του φόβου.

Είναι δυνατόν να τελειώσει κανείς **με μια πράξη** όλη αυτή τη δομή της διαίρεσης, του διαχωρισμού, της εγωκεντρικής δραστηριότητας που φέρνουν σύγκρουση και φόβο; Είναι δυνατόν να ελευθερωθεί κανείς από όλα αυτά **όχι βαθμιαία αλλά μέσα σε μια στιγμή;**

Την απάντηση πρέπει να τη δώσεις εσύ ο ίδιος. Η ευθύνη είναι δική σου.

Επιλογή Θ. Κατσιφής

ΑΠΟ ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ

Η Μνήμη και η Ανάμνηση στη Θεοσοφική Διδασκαλία

Ε. Μπλαβάτσκι

Η λέξη **μνήμη** είναι γενικός όρος. Υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα σε τρεις παραδεδωγμένες μορφές μνήμης. Εκτός από τη γενική μνήμη διακρίνουμε την ενθύμηση, την επαναφορά στη μνήμη και την ανάμνηση. Όλα αυτά δεν είναι συνώνυμα και μάλιστα στη φιλοσοφική διάλεκτο.

Η **μνήμη** είναι η έμφυτη ικανότητα σε σκεπτόμενα όντα, ακόμη και στα ζώα, να αναπαράγουν πεπερασμένες εντυπώσεις με τη βοήθεια του συνειρμού ιδεών ή εικόνων που προκαλούν είτε τα αντικείμενα είτε κάποια λειτουργία των εξωτερικών οργάνων των αισθήσεων. Είναι μια ικανότητα που εξαρτάται εντελώς από την καλή ή κακή φυσιολογική λειτουργία του εγκεφάλου μας. Η **ενθύμηση** και η **επαναφορά** είναι ιδιότητες της μνήμης και αποσκοπούν στην εξυπηρέτησή μας. Η **ανάμνηση** όμως είναι κάτι ολωσδιόλου διαφορετικό. Οι ψυχολόγοι την προσδιορίζουν σαν μεταβατική κατάσταση ανάμεσα στην ενθύμηση και την επαναφορά στη μνήμη. Δηλαδή σαν «τη συνειδητή λειτουργία με την οποία ξαναζούμε περασμένα γεγονότα χωρίς τις διάφορες πλήρεις λεπτομέρειες, όπως συμβαίνει στην επαναφορά στη μνήμη. Όταν μια ιδέα ξανάρχεται μόνη της πίσω, χωρίς να ενεργήσει κανένα αντικείμενο στην όραση τότε αυτό είναι ενθύμηση. Αν

επιστρέφει ύστερα από πνευματική προσπάθεια και κόπο, τότε είναι επαναφορά στη μνήμη» (Locke)

Η **ανάμνηση** δεν είναι μια ικανότητα ή μια ιδιότητα της φυσικής μας μνήμης αλλά μια διαισθητική αντίληψη ανεξάρτητη από τον εγκέφαλό μας. Είναι μια αντίληψη που όταν μπαίνει σε δράση από την πάντοτε παρούσα γνώση του πνευματικού εγώ, προκαλεί όλα τα οράματα που ο άνθρωπος θεωρεί **ασυνήθιστα**, αρχίζοντας από τις εικόνες της μεγαλοφυΐας μέχρι τα παραληρήματα του πυρετού και της τρέλλας. Σύμφωνα με την επιστήμη όλα αυτά ανάγονται στην περιοχή της φαντασίας. Ο Αποκρυφισμός όμως και η Θεοσοφία αντιμετωπίζουν την ανάμνηση από διαφορετική άποψη. Εμείς θεωρούμε τη φυσική μνήμη πρόσκαιρη, συνδεδεμένη με τη φυσιολογική κατάσταση του εγκεφάλου μας (βασική αντίληψη όλων όσων διδάσκουν τη Μνημονική και που με τη σειρά τους στηρίζονται στις επιστημονικές έρευνες των φυσιολόγων) και πρεσβεύουμε ότι η ανάμνηση είναι η **μνήμη της ψυχής**. Αυτή είναι που δίνει τη βεβαιότητα σε κάθε άνθρωπο, είτε το νοιώθει είτε όχι, πως κάποτε έζησε και πάλι θα ξαναζήσει.

Οι επιστήμονες γενικά θεωρούν πως τέτοιες αναμνήσεις είναι φαντασιοπληξίες και παραληρήματα. Ελεύθεροι είναι να επιμένουν σε αυτό. Κάθε αμερόληπτος αντίπαλό μας όμως πρέπει να συμφωνήσει με αυτά που λέει ο Butler στις «Ομιλίες περί πλατωνικής φιλοσοφίας», πως το να θεωρούμε την ιδέα της προϋπαρξης εξωφρενική, οφείλεται στις υλιστικές ή ημι-υλιστικές μας προλήψεις. Εκτός αυτού υποστηρίζουμε ότι η μνήμη είναι φαντασία και επομένως κάτι στο οποίο μπορούμε να υπολογίσουμε ελάχιστα. Ο Αμμόνιος Σακκάς βεβαίωσε ότι η μνήμη είναι η μόνη ικανότητα μέσα στον άνθρωπο που βρίσκεται σε απόλυτη αντίθεση με τη δυνατότητα της πρόγνωσης και της πρόβλεψης του μέλλοντος.

Μη λησμονείτε ότι άλλο πράγμα είναι η μνήμη και άλλο ο **νούς**. Η μνήμη είναι ένας μηχανισμός από ενθυμίσεις, ένα όργανο καταγραφής που εύκολα μπορεί να χαλάσει. Η σκέψη όμως είναι αιώνια και άφθαρτη. Ακόμη και κατά το σύντομο διάστημα

μιας συνηθισμένης ύπαρξης, η μνήμη είναι πολύ αδύνατη για να συγκρατήσει όλα τα γεγονότα μιας ανθρώπινης ζωής. Πόσες φορές δεν συμβαίνει πολύ σημαντικά γεγονότα να κοιμούνται στα βάθη της ψυχής έως ότου ένας συνειρμός ιδεών ή κάποια άλλη αιτία τα ξυπνήσει και τα βάλει πάλι σε ενέργεια. Αυτό συμβαίνει προπάντων στους ηλικιωμένους ανθρώπους που διαρκώς δυσκολεύονται να θυμηθούν το παρελθόν. Αν λοιπόν λάβουμε υπόψη όσα γνωρίζουμε σχετικά με τα φυσικά και πνευματικά στοιχεία του ανθρώπου δεν θα μας φανεί περίεργο για ποιο λόγο η μνήμη δεν συγκρατεί την ανάμνηση από μια ή περισσότερες περασμένες μας υπάρξεις. Το αντίθετο ίσα – ίσα θα έπρεπε να μας εκπλήσσει. Θα αρνιόσαστε άραγε την ύπαρξη ορισμένων ανθρώπων ή πραγμάτων μόνο και μόνο γιατί δεν τους είδατε εσείς με τα δικά σας υλικά μάτια; Η ομαδική μαρτυρία όλων όσων είδαν τον Ιούλιο Καίσαρα π.χ. δεν είναι αρκετή εγγύηση ότι έχει ζήσει; Γιατί δεν πρέπει να βασιστούμε στη μαρτυρία επίσης πολλών ανθρώπων προικισμένων με ενορατικές ικανότητες; Γιατί να είναι μια τέτοια ανάμνηση φαντασία;

Δεν θυμόμαστε περασμένες υπάρξεις μας γιατί τα στοιχεία που ονομάζουμε φυσικά (σώμα, ένστικτα, πάθη, αστρικό είδωλο) διαλύονται μετά το θάνατο μαζί με όλα τα συστατικά τους. Αφανίζεται λοιπόν και η μνήμη μαζί με τον εγκέφαλο. Η χαμένη μνήμη μιας εξαφανισμένης προσωπικότητας πώς είναι δυνατόν να θυμάται και να συγκρατεί οτιδήποτε στην επόμενη ενσάρκωση του Εγώ; Μετενσάρκωση σημαίνει ότι το Εγώ αποκτά ένα **νέο** σώμα, ένα **νέο** εγκέφαλο και μια **νέα μνήμη**. Θα ήταν λοιπόν ακατανόητο να περιμένουμε από τη νέα μνήμη αυτό που δεν έχει ζήσει. Για να πεισθούμε για τη μετενσάρκωση και την ύπαρξη των περασμένων βίων μας πρέπει να έλθουμε σε επαφή όχι με την πρόσκαιρη μνήμη μας αλλά με το μόνιμο πραγματικό εγώ μας. Οι αιώνιες ιδιότητες της προσωπικότητας όπως η αγάπη, η καλωσύνη, η ευσπλαχνία συνδέονται με το θάνατο Εγώ πάνω στο οποίο αποτυπώνουν, θα λέγαμε, μια μόνιμη φωτογραφία της θείας όψης του ανθρώπου που δεν υπάρχει πια αλλά οι υλικές ιδιότητες κάθε ενσάρκωσης (τα Σκάντας) ανάμεσα στις οποίες

είναι και η εγκεφαλική μνήμη, όλες μαραίνονται σαν τα λουλούδια αφήνοντας πίσω κάποιο ανεπαίσθητο άρωμα. Είναι εφήμερες όσο και η λάμψη μιας αστραπής και δεν μπορούν να εντυπώσουν κανένα ίχνος πάνω στο νέο εγκέφαλο της καινούργιας προσωπικότητας, χωρίς αυτό να ζημιώνει σε τίποτα τη ταυτότητα του μετενσαρκωνόμενου Εγώ. Κάτι επιζεί από κάθε προσωπικότητα, εκτός και αν πρόκειται για τέλεια υλιστική φύση κλεισμένη έτσι ώστε καμιά πνευματική ακτίδα να μην μπορεί να τη διαπεράσει.

Το Εγώ που μετενσαρκώνεται δεν είναι το προσωπικό εγώ αλλά το αθάνατο ατομικό εγώ ή με άλλα λόγια ο **φορέας** της Ατμα-Βουδικής μονάδας. Δεν πρέπει να συγχέουμε το αθάνατο εγώ με τον «Ανώτερο Εαυτό» που είναι το Άτμα, ο εντός μας θείος Σπινθήρας, αξεχώριστος από το Παγκόσμιο Πνεύμα. Η προσωπικότητα με τα «σκάντας» (υλικές ιδιότητες) αλλάζει με κάθε νέα γέννηση αφού δεν είναι παρά ο νέος «ρόλος» που παίζει ο ηθοποιός (το πραγματικό Εγώ) με μια νέα μνήμη. Γι' αυτό το λόγο στο φυσικό πεδίο δεν θυμόμαστε τις περασμένες ζωές μας μολονότι το «πραγματικό» εγώ τις έχει ζήσει και τις γνωρίζει όλες, αν και αυτό δεν ισχύει στην περίπτωση του Μυημένου.

Σας αναφέρω μια παράγραφο από το βιβλίο «Βουδική Κατήχηση» του συντ. Χ. Όλκοτ σχετικά με αυτό το θέμα:

«Η μνήμη είναι μέρος των Σκάντας και τα σκάντας μεταβάλλονται με κάθε νέα ύπαρξη όπου αναπτύσσεται μια νέα μνήμη που καταγράφει τα γεγονότα αυτού του νέου βίου. Ωστόσο κάποια ανάμνηση, κάποια απήχηση από τις περασμένες ζωές πρέπει να διατηρείται. Κάθε άνθρωπος που φτάνει στην κατάσταση του Jhana (του έχοντος τη Γνώση) μπορεί να ξαναβρεί τα ίχνη των περασμένων ζωών».

Κυκλοφόρησε
η νέα έκδοση του κλασικού έργου
της ιδρύτριας της Θ.Ε.

Έλενα Π. Μπλαβάτσκυ

Το Κλειδί της Θεοσοφίας

Διατίθεται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και
στα γραφεία της Θ.Ε. Βουκουρεστίου 25,
Τ.Τ. 106 71

Τηλ.+Fax. 210 3610961

Τηλ. 210 3620702

Η Παγκόσμια Θεία Αρμονία και οι συνέπειες προς τους διαταράσσοντες αυτήν

Παν. Δ. Αναγνώστου

Όλη η ζωή του Σύμπαντος πάλλεται με τις δονήσεις της Θείας Δημιουργίας, τις δονήσεις εκείνες, της απόλυτης αρμονίας, μεταξύ πνεύματος και ύλης, μεταξύ Ουρανού και Γής, για τον πλανήτη μας. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι, κάθε αντίδρασή μας στην παγκόσμια αυτή αρμονία, επιφέρει διαταραχή των αρμονικοτάτων Θείων παλμικών κινήσεων και οι αντίθετοι αυτοί κραδασμοί, επεκτεινόμενοι από τη σμικρότητά μας, προς τη Θεία Δημιουργία (κατ' ανιούσα κλίμακα) προσπίπτουν επ' αυτής της Θείας αρμονίας, καθώς είναι φυσικό δεν γίνονται δεκτοί, αποκρούονται ως αρνητικοί και επανέρχονται με μεγάλη σφοδρότητα προς εμάς και επιφέρουν τις καταστροφές εκείνες (δια τάς παραβάσεις των φυσικών και Πνευματικών νόμων) για τις οποίες απορούμε, από πού και πώς επήλθαν σε μας.

Με την κατανόηση των ανωτέρω, δεν πρέπει να υποπίπτουμε σε σφάλματα, λόγω αγνωσίας των θεϊκών νόμων (φυσικών και πνευματικών), τα οποία είναι καταστροφικά για μας, που καθημερινά τους παραβιάζουμε. Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι: «**Πάσα επιστήμη προέρχεται άνωθεν εκ του Πατρός των φώτων**», και είναι κτήμα των μεμνημένων στη Βασιλική Τέχνη.

Πολλές επιστήμες και επιστημονικές γνώσεις είναι υπεύθυνες για τη διατάραξη της παγκόσμιας Θείας Αρμονίας και ιδιαίτερα την κακοποίηση της Θείας Φύσεως και των γνωστών εφ' ημών και του πλανήτη μας αποτελεσμάτων....

Επιλογή Α. Κωστοβασίλη

Η Φιλοσοφία του Μαχάτμα Γκάντι για την Αυτονομία τις εργασιακές σχέσεις και το Διεθνισμό

Ο Γκάντι ήταν ένας βαθύς γνώστης και μελετητής της ανθρωπίνης φύσης. Το ιδανικό του ήταν στην ουσία ένα ηθικό ιδεώδες μετασχηματισμού των συνειδήσεων. Αδιαφορούσε για τις πολιτικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις και θεωρούσε τη συνέχιση της αγγλικής κατοχής ή την απομάκρυνση των Άγγλων ως δευτερεύον ζήτημα, διότι πίστευε ότι η σωτηρία των Ινδιών θα προέλθει από την πνευματική και όχι την πολιτική αλλαγή. Η φιλοσοφία του Γκάντι για την αυτονομία είναι πρωτότυπη και ιδιόρρυθμη και δεν συμβιβάζεται ούτε ομοιάζει με τις γνωστές πολιτικές μεθόδους. Διεκήρυξε ότι η Σουαράϊ (Αυτονομία) δύναται να επιτευχθεί μόνο με τη Σατυαγκράχα, με την ενεργό δηλαδή αντίσταση, εξαιρουμένης όμως πάσης βίας. Ιδού τι έλεγε εν προκειμένω ο ίδιος αναφερόμενος στο τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε ν' αποκτηθεί η πολυπόθητη αυτή απελευθέρωση:

«Ασφαλώς η αυτονομία δεν θα πέσει από τα σύννεφα. Θα είναι ο καρπός της υπομονής, της επιμονής, και του ακατάπαντου μόχθου, του θάρρους, της γενναιότητας και της νοήμονος εκτίμησης του περιβάλλοντος. Δεν ενδιαφέρομαι να απελευθερώσω την Ινδία απλώς από τον Αγγλικό ζυγό. Είμαι αποφασισμένος να απελευθερώσω την Ινδία από οιονδήποτε ζυγό καθ' ολοκληρία. Η πραγματική Αυτονομία θα έλθει όχι με την από-

κτηση της εξουσίας από τους ολίγους, αλλά με την απόκτηση της ικανότητας από όλους να ανθίστανται στην κατάχρηση της εξουσίας. Με άλλους λόγους **η Αυτονομία πρόκειται ν' αποκτηθεί με την εκπαίδευση των μαζών σε μια αίσθηση της ικανότητάς τους να ρυθμίζουν και ελέγχουν την εξουσία**. Ακούγεται συχνά να λέγουν: Ας πάρουμε τη διακυβέρνηση της Ινδίας στα χέρια μας και όλα θα είναι εντάξει. Δεν θα μπορούσε να υπάρξει μεγαλύτερη ψευδαίσθηση από αυτή. Κανένα έθνος δεν έχει κατακτήσει έτσι την ανεξαρτησία του. Το μεγαλείο της πηγής αντανακλάται σε κάθε δέντρο».

Ιδιαίτερη έμφαση έδινε ο Γκάντι στο θέμα της εργασίας. Ο ίδιος ήταν ένα φαινόμενο εργατικότητας άοκνος και αεικίνητος. Και το παράδειγμα αυτό προσπαθούσε να μεταδώσει και στο λαό του. Υποστήριζε με θέρμη τα εξής:

«Για έναν άνθρωπο λιμοκτονούντα και άεργο, η μόνη αποδεκτή μορφή στην οποία ο Θεός δύναται να εμφανισθεί είναι **η εργασία και η υπόσχεση τροφής και ημερομισθίου**. Ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο να εργάζεται για τη τροφή του και είπε ότι **εκείνοι που τρώγουν χωρίς να εργάζονται είναι κλέπτες**. Δεν μπορεί ποτέ να υπάρξει υπερβολική έμφαση στο θέμα της εργασίας. Απλώς επαναλαμβάνω το Ευαγγέλιο που διδάχθηκα από τη Μπαγκαβατ Γκιττά, όπου ο Κύριος λέγει: **«Εάν δεν ήμουν διαρκώς εν εγρηγόρσει, άγρυπνος, θα έδινα ένα κακό παράδειγμα για το ανθρώπινο γένος»**.

Η εργασία επομένως ξεκινάει σαν πρότυπο από την κορυφή της πυραμίδας υπό μορφή πνευματική και επεκτείνεται σε όλα τα κατώτερα επίπεδα μέχρι του τελευταίου. Ο άνθρωπος συνεπώς πρέπει να μοιάσει στο Θεό και να είναι διαρκώς δραστήριος τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά, διατηρώντας το σύνολο της φύσης του σε εγρήγορση. Μεγάλη σημασία έδινε επίσης ο Γκάντι στην αρμονική συνεργασία μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη. Και επ' αυτού έλεγε:

«Δεν προσπαθώ ν' αποφύγω το Κεφάλαιο. Μάχομαι τον καπιταλισμό. Κεφάλαιο και εργασία δεν χρειάζεται να είναι ανταγω-

νιστικά μεταξύ τους. Δεν μπορώ να φαντασθώ μια στιγμή κατά την οποία κανένας άνθρωπος δεν θα είναι πλουσιώτερος από τον άλλο. **Οραματίζομαι όμως μια στιγμή κατά την οποία οι πλούσιοι θα περιφρονούν την αποθησαύριση σε βάρος των πτωχών και οι πτωχοί θα πάψουν να φθονούν τους πλουσίους.** Ακόμη και σ'ένα τελειότατο οργανωμένο κόσμο δεν θα μπορούσαμε ν' αποφύγουμε τις ανισότητες, **μπορούμε όμως και πρέπει να αποφύγουμε τη σύγκρουση και την πικρία.** Με τη μέθοδο της μη – βίας δεν επιδιώκουμε να καταστρέψουμε τον **καπιταλιστή** αλλά επιδιώκουμε να καταστρέψουμε τον **καπιταλισμό.**»

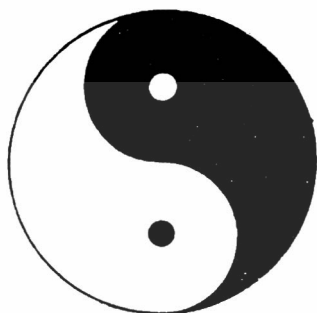
Καλούσε έτσι τον καπιταλιστή να αλλάξει νοοτροπία και να θεωρήσει τον εαυτό του επίτροπο και κηδεμόνα εκείνων από τους οποίους εξαρτάται η δημιουργία, η διατήρηση, και η αύξηση του κεφαλαίου του. Εάν το κεφάλαιο είναι δύναμη, είναι και εργασία. Και η κάθε δύναμη δύναται να χρησιμοποιηθεί καταστρεπτικά ή δημιουργικά. Για το θέμα του Διεθνισμού εξ άλλου, διατύπωνε τις εξής απόψεις:

«Είναι αδύνατο να είναι κανείς διεθνιστής χωρίς να είναι εθνικιστής. Ο διεθνισμός είναι δυνατός μόνον όταν ο εθνικισμός γίνεται πραγματικότητα, τουτέστιν, όταν οι άνθρωποι που ανήκουν σε διαφορετικές χώρες έχουν οργανωθεί και είναι ικανοί να ενεργήσουν σαν ένας άνθρωπος. Δεν είναι ο εθνικισμός που είναι κακός, είναι η στενοκεφαλιά, η εγωϊστικότητα, η αποκλειστικότητα που αποτελούν τον όλεθρο των συγχρόνων εθνών και είναι καταστρεπτικά».

«Ο Θεός έχει ρίξει το κλήρο μου εν μέσω του λαού της Ινδίας και θα ήμουν άπιστος προς τον Δημιουργό μου εάν αποτύγχανα να τους υπηρετήσω σωστά. Και δεν είναι δυνατόν να σφάλω καθόλου εφόσον δεν βλέπω άλλα έθνη κατά την άσκηση της υπηρεσίας μου προς την πατρίδα.

Η αρχή είναι ότι **κανένα πρόσωπο που είναι φυσικώς υγιές δεν θα πρέπει να ζει από τη φιλανθρωπία. Πρέπει να υπάρχει πάντοτε αρκετή απασχόληση σε μια νοικοκυρεμένη χώρα, για όλους όσους επιθυμούν να εργασθούν.**»

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΟΥΕΝ ΤΣΟΥ

Το Ουέν Τσου αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα έργα του ταοϊσμού. Υπήρχε διαθέσιμο μόνο στα μάτια των μυημένων για μακρινές εποχές πριν δει το φως της δημοσιότητας στη Δύση. Εκθέτει ένα ευρύ φάσμα της διδασκαλίας του Λάο Τσε όπως και τα άλλα μεγάλα κλασσικά έργα αυτής της σχολής και μάλιστα γίνεται κάτω από ένα φως απρόσμενο για τους δυτικούς μελετητές.

Το όνομά του το χρωστά στο δάσκαλο Ουέν Τσου ο οποίος εξέδωσε τα διδάγματα του Λάο Τσε. Ο ίδιος ο Ουέν Τσου υπήρξε σύμβουλος του βασιλιά της Κίνας Πίνγκ, της δυναστείας Τζόου τον 8ο π.Χ. αιώνα, εποχή που ο οίκος των πεφωτισμένων βασιλέων είχε ήδη αρχίσει να παρακμάζει. Το ταοϊστικό βιβλίο Ουέν Τσου προσπαθεί με οξυδέρκεια να περισώσει τις βασικές αρχές της ορθής διακυβέρνησης της χώρας και να θεμελιώσει τις αρετές της κοινωνίας πάνω στην αιώνια Οδό της Φύσης.

Η ταοϊστική βιωματική είναι εξόχως πραγματιστική χωρίς ποτέ να περιπίπτει στον υλισμό και εδώ είναι η πηγή του ενδιαφέροντός της για τα κοινά. Αλλά να βαδίζει κανείς την οδό (Ταό = οδός) είναι σαν να βαδίζει στην κόψη του ξυραφιού. Δίχως μια ολοκληρωμένη εικόνα της διδασκαλίας είναι εύκολο ένα ολίσθημα προς ακραίες ιδέες που δεν αντιπροσωπεύουν το πραγματικό πνεύμα του ταοϊσμού. Η Κινέζικη αντίληψη της ανθρώπινης ζωής δεν ασχολείται με τη φάση του διαχωρισμού του σώματος από το νου, αλλά με τη συνδυασμένη δράση τους στην παρούσα ζωή. Η ανθρώπινη φύση δεν εί-

ναι κακή αλλά οι συνθήκες μπορεί να επηρεάσουν τον άνθρωπο και να τον κατευθύνουν να συμπεριφέρεται με τρόπο αντίθετο προς το πραγματικό συμφέρον και την ουσιαστική του φύση, θεωρώντας το βλαβερό σαν ωφέλιμο. Το κακό εδώ προέρχεται από την άγνοια του Αγαθού, από τη συσκοτίση **«του φωτός της ουράνιας φύσης μας»**, άποψη που πλησιάζει και την ελληνική σκέψη. Διαβάζουμε στις ρήσεις του Ουέν Τσού:

«Η απλητοτία γίνεται το κύριο αίτιο της ένδειας και της καταστροφής τόσο του περιβάλλοντος όσο και των ανθρώπων».

«Η σοφία δεν συνίσταται στο να κυβερνάς τους άλλους αλλά τον εαυτό σου.

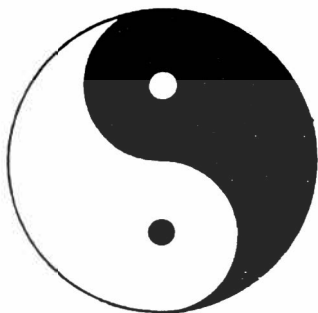
Η ευγένεια δεν συνίσταται στην ισχύ και την κοινωνική θέση αλλά είναι θέμα αυτοπραγμάτωσης. Αν αυτοπραγματωθείς θα βρείς όλο τον κόσμο μέσα σου.

Η ευτυχία δεν συνίσταται στα πλούτη και την κοινωνική θέση αλλά είναι θέμα αρμονίας».

«Οι αληθινοί άνθρωποι εκτιμούν τον αυτοέλεγχο και περιφρονούν τον έλεγχο των άλλων. Κάνουν έτσι ώστε τα πράγματα να μην ενοχλούν την αρμονία τους και οι επιθυμίες να μην συγχύζουν τα συναισθήματά τους. Ενεργούν χωρίς προσπάθεια, εργάζονται χωρίς πίεση και γνωρίζουν χωρίς θεωρητικολογίες. Επιστρέφουν ηθελημένα στην ουσία ακουμπώντας στο στήριγμα του πνεύματος και επιτυγχάνοντας την ολοκλήρωση. Έτσι κοιμούνται χωρίς όνειρα και ξυπνούν χωρίς σκοτούρες».

Ο Λάο Τσε δίδασκε ότι σώμα και νους αποτελούν μια ενότητα όχι μόνο στο ίδιο το άτομο αλλά και στην κοινωνία. Ότι η καλλιέργεια της απλότητας και ενός ιδιαίτερου αυθορμητισμού είναι ουσιαστική τόσο για τον απλό άνθρωπο όσο και το σοφό και τον ηγέτη. Για τον ταοϊστή ο νόμος, αν και βρίσκεται πάνω από την κοινωνική θέση του ατόμου, δεν αποτελεί απόλυτη αξία γιατί σε τελική ανάλυση στηρίζεται στην ιδέα του ορθού και του δικαίου για το συγκεκριμένο χρόνο, τόπο και λαό που προορίζεται να υπηρετήσει. Το δε

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΟΥΕΝ ΤΣΟΥ

Το **Ουέν Τσού** αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα έργα του ταοϊσμού. Υπήρχε διαθέσιμο μόνο στα μάτια των μυημένων για μακρινές εποχές πριν δει το φως της δημοσιότητας στη Δύση. Εκθέτει ένα ευρύ φάσμα της διδασκαλίας του Λάο Τσε όπως και τα άλλα μεγάλα κλασσικά έργα αυτής της σχολής και μάλιστα γίνεται κάτω από ένα φως απρόσμενο για τους δυτικούς μελετητές.

Το όνομά του το χρωστά στο δάσκαλο Ουέν Τσου ο οποίος εξέδωσε τα διδάγματα του Λάο Τσε. Ο ίδιος ο Ουέν Τσου υπήρξε σύμβουλος του βασιλιά της Κίνας Πίνγκ, της δυναστείας Τζού τον 8ο π.Χ. αιώνα, εποχή που ο οίκος των πεφωτισμένων βασιλέων είχε ήδη αρχίσει να παρακμάζει. Το ταοϊστικό βιβλίο Ουέν Τσου προσπαθεί με οξυδέρκεια να περισώσει τις βασικές αρχές της ορθής διακυβέρνησης της χώρας και να θεμελιώσει τις αρετές της κοινωνίας πάνω στην αιώνια Οδό της Φύσης.

Η ταοϊστική βιωματική είναι εξόχως πραγματιστική χωρίς ποτέ να περιπίπτει στον υλισμό και εδώ είναι η πηγή του ενδιαφέροντός της για τα κοινά. Αλλά να βαδίζει κανείς την οδό (Ταό = οδός) είναι σαν να βαδίζει στην κόψη του ξυραφιού. Δίχως μια ολοκληρωμένη εικόνα της διδασκαλίας είναι εύκολο ένα ολίσθημα προς ακραίες ιδέες που δεν αντιπροσωπεύουν το πραγματικό πνεύμα του ταοϊσμού. Η Κινέζικη αντίληψη της ανθρώπινης ζωής δεν ασχολείται με τη φάση του διαχωρισμού του σώματος από το νου, αλλά με τη συνδυασμένη δράση τους στην παρούσα ζωή. Η ανθρώπινη φύση δεν εί-

να κακή αλλά οι συνθήκες μπορεί να επηρεάσουν τον άνθρωπο και να τον κατευθύνουν να συμπεριφέρεται με τρόπο αντίθετο προς το πραγματικό συμφέρον και την ουσιαστική του φύση, θεωρώντας το βλαβερό σαν ωφέλιμο. Το κακό εδώ προέρχεται από την άγνοια του Αγαθού, από τη συσκοτίση **«του φωτός της ουράνιας φύσης μας»**, άποψη που πλησιάζει και την ελληνική σκέψη. Διαβάζουμε στις ρήσεις του Ουέν Τσού:

*«**Η απληστία γίνεται το κύριο αίτιο της ένδειας και της καταστροφής τόσο του περιβάλλοντος όσο και των ανθρώπων.***

*«**Η σοφία δεν συνίσταται στο να κυβερνάς τους άλλους αλλά τον εαυτό σου.***

***Η ευγένεια** δεν συνίσταται στην ισχύ και την κοινωνική θέση αλλά είναι θέμα αυτοπραγμάτωσης. Αν αυτοπραγματοωθείς θα βρείς όλο τον κόσμο μέσα σου.*

***Η ευτυχία** δεν συνίσταται στα πλούτη και την κοινωνική θέση αλλά είναι θέμα αρμονίας».*

*«**Οι αληθινοί άνθρωποι** εκτιμούν τον αυτοέλεγχο και περιφρονούν τον έλεγχο των άλλων. Κάνουν έτσι ώστε τα πράγματα να μην ενοχλούν την αρμονία τους και οι επιθυμίες να μην συγχύζουν τα συναισθήματά τους. Ενεργούν χωρίς προσπάθεια, εργάζονται χωρίς πίεση και γνωρίζουν χωρίς θεωρητικολογίες. Επιστρέφουν ηθελημένα στην ουσία ακουμπώντας στο στήριγμα του πνεύματος και επιτυγχάνοντας την ολοκλήρωση. Έτσι κοιμούνται χωρίς όνειρα και ξυπνούν χωρίς σκοτούρες».*

Ο Λάο Τσε δίδασκε ότι σώμα και νους αποτελούν μια ενότητα όχι μόνο στο ίδιο το άτομο αλλά και στην κοινωνία. Ότι η καλλιέργεια της απλότητας και ενός ιδιαίτερου αυθορμητισμού είναι ουσιαστική τόσο για τον απλό άνθρωπο όσο και το σοφό και τον ηγέτη. Για τον ταοϊστή ο νόμος, αν και βρίσκεται πάνω από την κοινωνική θέση του ατόμου, δεν αποτελεί απόλυτη αξία γιατί σε τελική ανάλυση στηρίζεται στην ιδέα του ορθού και του δικαίου για το συγκεκριμένο χρόνο, τόπο και λαό που προορίζεται να υπηρετήσει. Το δε

γράμμα του νόμου δεν μπορεί να αντιπροσωπεύει ένα αχρονικό κριτήριο γιατί χρειάζεται ενεργητική ερμηνεία και αυθεντική αναισθησία. Το Ουέν Τσου θεωρεί σαν τελικό ιδανικό αλλά και εφικτό σκοπό της κοινωνικής ζωής ένα περιβάλλον **ελευθερίας και αξιοπρέπειας τόσο για το άτομο όσο και το σύνολο της κοινωνίας**. Καταλύτης δε στη διαδικασία επανόδου του ανθρώπου στη συμφωνία με τον κοσμικό νόμο είναι, για το Λάο Τσε, ο σοφός και πεφωτισμένος ηγέτης.

Η εικόνα του σοφού είναι πολύ διαφορετική από τον αποστεωμένο ασκητή που έχει χάσει την επαφή με την εποχή του. Είναι μάλλον αυτή ενός ανθρώπου που δρα με μυστηριώδεις τρόπους για να επανορθώσει την Αρετή του Ταό. Ο σοφός χειρίζεται το μικρό για να κατακτήσει το μεγάλο. Ολιγάρχεια και μετριοπάθεια διαποτίζουν την καθημερινή ζωή του. Η ολιγάρχειά του είναι οικονομικό μέτρο αλλά και πολιτική στάση. Είναι επιθυμία να μην σπαταλάται η νοητική ενέργεια σε ειτελή πράγματα. Έτσι αυτή η συμπεριφορά επεκτείνεται με την καθημερινή άσκηση σε κάθε μορφή προσοχής, που είναι συγκέντρωση και συσσώρευση νοητικής ενέργειας. Λένε οι ρήσεις:

«Όταν ο σοφός κυβερνά το λαό φροντίζει ώστε οι πάντες να ακολουθούν την ατομική τους φύση, να είναι ασφαλείς στα σπίτια τους, να ζουν όπου βολεύονται καλύτερα, να δουλεύουν πάνω σ' αυτό που ξέρουν να κάνουν, να πραγματεύονται αυτό που γνωρίζουν και να δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους. Με αυτό τον τρόπο όλοι θα είναι ίσοι και κανείς δεν θα σκιάζει τον άλλον. Οι υποθέσεις του κόσμου δεν πρέπει να πιέζονται αλλά να προάγονται σύμφωνα με τη φύση τους. Δεν μπορεί να γίνει τίποτα για να βοηθηθούν οι αλλαγές των μυριάδων πραγμάτων εκτός από το να συλλαμβάνει κανείς το ουσιώδες και να επιστρέψει σ' αυτό».

«Έτσι οι σοφοί καλλιεργούν την εσωτερική ουσία και δεν σολίζονται εξωτερικά με τεχνητά πράγματα. Ενεργοποιούν το ζωτικό τους πνεύμα και βάζουν κατά μέρος τις θεωρητικές απόψεις. Είναι ανοικτοί και αυθόρμητοι και όμως δεν υπάρχει τίποτα που να μην πραγματοποιούν. Δεν έχουν κανένα κανόνα και όμως δεν υπάρχει καμιά ακαταστασία».

«Αυθόρμητος σημαίνει να μην κινείσαι για να εντυπωσιάσεις τους φίλους»

«Έλλειψη κανόνων σημαίνει να μην αλλάξεις φύση».

«Έλλειψη ακαταστασίας σημαίνει να εργάζεσαι για την αμοιβαία επιβεβαίωση των όντων.»

Το Ουέν Τσου, λοιπόν, αποκαλύπτει τους δρόμους της φυσικής τάξης και στοχάζεται πάνω στις ανθρώπινες αναγκαιότητες και κοινωνικές συμπεριφορές για να φωτίσει τις πηγές της ελευθερίας και της αξιοπρέπειας. Η τάξη, για τον ταοϊσμό, ξεπερνά τους κανόνες και τα πρωτόκολλα που, όπως λέγεται «πνίγουν την καρδιά». Υποστηρίζει την υπευθυνότητα, δηλαδή μια καθολική ευθύνη που επεκτείνεται στο σύνολο της κοινωνίας αλλά και στο σύνολο του ανθρώπινου παρελθόντος και μέλλοντος. Η καθολική ευθύνη πραγματώνεται με τη συγκέντρωση του καθενός στην παρούσα στιγμή ώστε τα καθημερινά καθήκοντα να διεκπεραιώνονται με τον ορθότερο τρόπο, δημιουργώντας πάντοτε τις καλύτερες δυνατές συνθήκες γι' αυτό.

«Μια κοινωνική τάξη καθαρή και ήρεμη χαρακτηρίζεται από αρμονία και γαλήνη, απλότητα και ειλικρίνεια, ηρεμία και έλλειψη ταραχών. Σε μια νοικοκυρεμένη κοινωνία οι δουλειές γίνονται εύκολα, τα έργα εκτελούνται άνετα, οι συνήθειες ακολουθούνται άκοπα, οι οφειλές πληρώνονται εύκολα».

«Με την Οδό (Ταό) υπάρχει αρμονία. Χωρίς αυτήν βιαιότητα. Από αυτή την άποψη η Οδός είναι ευεργετική για όλους και για όλα. Αν ασκείται λίγο, μικρή τύχη έρχεται. Αν ασκείται πολύ, έρχεται μεγάλη τύχη. Αν ασκείται στο μέγιστο, όλος ο κόσμος την παρατηρεί, την αφομοιώνει και την ενστερνίζεται».

(Από το βιβλίο: Ουέν Τσου – Η Κατανόηση των Μυστηρίων)

Εις Μνήμην

Στις 22 Ιανουαρίου 2004 μετέστη
σε λεπτότερους κόσμους ο Αδελφός

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΑΜΑΡΩΤΑΚΗΣ

Ο θάνατός του ήταν αιφνίδιος και η θλίψη που διακατέχει όλους τους θεοσόφους είναι πολύ μεγάλη.

Ο Αδ. **Καμαρωτάκης** υπήρξε ένα από τα παλαιότερα μέλη της Θεοσοφικής Εταιρείας. Διετέλεσε μέλος του διοικητικού συμβουλίου και ήταν ιδρυτής και πρόεδρος της Στοιάς Άρτεμις.

Οι αδελφοί και φίλοι του θα τον θυμούνται με πολύ αγάπη και το κενό που θα αφήσει στον ευρύτερο πνευματικό χώρο θα είναι πολύ μεγάλο και δυσαναπλήρωτο.

Για τη Θεοσοφική Εταιρεία υπήρξε ένας πραγματικός στυλοβάτης, ένας πνευματικός οδηγός, κι ένας βαθυστόχαστος ομιλητής, με πλούσια φιλοσοφική δράση.

Πλήθος κόσμου συνόδεψε τον Αδ. Καμαρωτάκη στη τελευταία κατοικία του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25, 106 71 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.210 3620702 ΤΗΛ & FAX: 210 3610961

Είσοδος Ελευθέρη – Ώρα 8:00 μμ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

- 1 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ, Κ.Αντωνίου: Περί ελευθερίας
- 13 Τρίτη ΗΛΙΟΣ, Ν.Κορμανός: Το Δημόσιον Σήμα
- 15 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ Κρ.Ιωαννίδου: Άγιος Φραγκίσκος της Ασίζης
- 16 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ, Η.Ζάραγκα: Επιβιώσεις του Γνωστικισμού
στην τέχνη και τα γράμματα
- 20 Τρίτη ΗΛΙΟΣ, Μ.Τομπούλογλου: Τα ιερά φυτά
- 22 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ, Γ.Σιβρή: Η παιδεία υπό το φως της εσωτερικής διδασκαλίας
- 23 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ, Β.Καρκαντζός: Κουνταλίνι και φιδίσις δύναμη
- 27 Τρίτη ΗΛΙΟΣ, Η.Ζάραγκα: Καθαρμοί Εμπειροκλήους
- 29 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ, Ε.Λέτσερις: Μ.Μαγδαληνή και Ι.Χριστός
υπό το φως της θεοσοφίας

ΜΑΪΟΣ

- 4 Τρίτη ΗΛΙΟΣ, Κρ. Ιωαννίδου: Η ιατρική στην αρχαιότητα
- 6 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ, Κ.Αντωνίου: Περί αριθμοσοφίας(μέρος 5ον) Ένας από τους
πλάδους της Εσωτερικής Επιστήμης
- 7 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ, Η Εορτή του Λευκού Λωτού
- 11 Τρίτη ΗΛΙΟΣ, Μ.Τομπούλογλου: Αλχημεία και τέχνη

- 13 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ, Κρ. Ιωαννίδου: Έλενα Πέτροβα Μπλαβάτσκι
- 14 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ, Σ. Ντζιώρας: Τα Ιπποτικά Τάγματα
- 18 Τρίτη ΗΛΙΟΣ, Η.Ζάραγκα: Ο πρώτος μονόλογος του Φάουστ
- 20 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ, Γ.Σιβρής: Η πολιτιστική αναγέννηση της Ινδίας
- 21 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ, ●.Κατσιφής: ZEN
- 25 Τρίτη ΗΛΙΟΣ, Ν.Φράγκου: Όσιρις και Ίσις, ο μύθος
- 27 Πέμπτη ΑΡΤΕΜΙΣ, Β.Καρκαντζός: Τζελαλουντίν Ρουμί

ΙΟΥΝΙΟΣ

- 1 Τρίτη ΗΛΙΟΣ, Συζήτηση
- 3 Πέμπτη ΑΠΟΛΛΩΝ, Γ.Σιβρής: Οι μεγάλοι θεόσοφοι, Αμμόνιος Σακκάς
- 4 Παρασκευή ΑΛΚΥΩΝ, Κρ.Ιωαννίδου: Φραγκίσκος Μπέικον

Οι αδελφοί **Μ. Βασιλοπούλου** και **Θ Καφετζόπουλος** προσέφεραν το ποσό των 60 ευρώ υπέρ της Θεοσοφικής Εταιρείας στη μνήμη του αδελφού μας Χριστόφορου Καμαρωτάκη. Επίσης η αδερφή **Α.Κατσουράκη** προσέφερε το ποσό των 60 ευρώ και ο αδερφός **Θ.Κατσιφής** το ποσό των 50ευρώ.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ» Βουκουρεστίου 25, α' όροφος Κωδ. 106 71, είναι ανοικτά κάθε ημέρα από 10.30 - 1, εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως αποστέλλετε με ταχυδρομική επιταγή προς: Περιοδικό

« Ι Λ Ι Σ Ο Σ »
ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106,71 Αθήνα.

Επίσης αποστέλλετε με τραπεζική επιταγή μόνο εις:

Θεοσοφική Εταιρεία, Βουκουρεστίου 25, 106 71, Αθήνα

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος
Βόλος: Γ. Κουκουβίνος
Ηράκλειο: Μ. Λασηθιωτάκη
Ιωάννινα: Ελευθ. Τζομάκας
Κέρκυρα: Γεώργιος Αγιούς
Λαμία: Γ. Μουτάφης
Λάρισα: Ισ. Φελλούς
Πάτρα: Αθ. Κοντοσάκης
Ρόδος: Αντ. Βεργωτής
Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης
Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος
Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης
Κύπρος:
Αθαν. Παπαδόπουλος
Γρ. Αυξεντίου 29
Μέγαρο Δίπα 456
Τ.Τ. 6021, Λάρνακα
Τηλ. 00357-24654511 (Οικίας)

Όλα τα άρθρα γνωστών συγγραφέων που δημοσιεύονται στο περιοδικό Ιλισός φέρουν την ευθύνη των ιδίων για το περιεχόμενό τους και δεν σχολιάζονται ούτε λογοκρίνονται από την συντακτική επιτροπή του Ιλισού.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ Ή ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ

(χωρίς έξοδα αποστολής για παραγγελίες αξίας άνω των 60,00 €)

- Μετενσάρκωση (Παπύς)	11,00
- Η Ζωή μετά τον Θάνατο (Άννυ Μπέζαντ)	09,50
- Εισαγωγή στην Επιστήμη του Αποκρυφισμού (Τζουλιάνο Κρέμμετζ)	07,00
- Τσάκρα, Οι Πύλες της Ψυχής προς τους Αόρατους κόσμους (Κ. Λεντμπήτερ)	13,00
- Τα Αόρατα Σώματα του Ανθρώπου και οι Απεικονίσεις τους (Κ. Λεντμπήτερ)	21,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων της Σοφίας. Α' (Ροζέρ ντε Πεν)	13,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων της Σοφίας. Β' (Ροζέρ ντε Πεν)	14,00
- Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων της Σοφίας. Γ' (Ροζέρ ντε Πεν)	16,00
- Ανώνυμη Αδελφότητα (Στέργου Χρούση)	08,00
- Μύστης κατά την τάξη Μελχισεδέκ (Στέργου Χρούση)	17,00
- Διδασκαλίες Αρνίδων (Υβ Μπερτού)	10,00
- Το Κρυμμένο Νόημα του Τεκτονισμού (Γ. Γουίλμχερστ)	11,00
- Η Μυστική Ιστορία του Τεκτονισμού (Κ. Λεντμπήτερ)	14,00
- Το Βιβλίο του Τέκτονος Μαθητού (Οσβάλντ Βιρτ)	16,00
- Το Βιβλίο του Τέκτονος Εταίρου (Οσβάλντ Βιρτ)	15,00
- Το Βιβλίο του Τέκτονος Διδασκάλου (Οσβάλντ Βιρτ)	20,00
- Τι οφείλει να γνωρίζει ο Διδάσκαλος Τέκτον (Παπύς)	10,00
- Αρχές και Φιλοσοφία των Ελευθεροτεκτόνων του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου. (Morals and Dogma). Α' (Α. Pike)	23,00
- Αριθμημένη Πολυτελής Έκδοση (Morals and Dogma). Α' (Α. Pike)	43,00
- Αρχές και Φιλοσοφία των Ελευθεροτεκτόνων του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου. (Morals and Dogma). Β' (Α. Pike)	14,00
- Αριθμημένη Πολυτελής Έκδοση (Morals and Dogma). Β' (Α. Pike)	32,00
- Τεκτονικόν Μουσείον (No 16) (Πέτρου Γράβιγγερ)	16,00
- Θεμέλια Βασιλικής Τέχνης & Τεκτονικά Ομιλίες (Πέτρου Γράβιγγερ) ..	16,00
- Ελληνικό Τεκτονικό Εγχειρίδιο (Ανδρέα Χρ. Ριζόπουλου)	22,00
- Οι Τέκτονες του '21 (Χρ. Ριζόπουλος))	12,00
- Η Ερμητική Παράδοση στον Ελευθεροτεκτονισμό. (Μίσρα(γ)ίμ –Μέμφις) (Sebastiano Caracciolo 33o 90o 97o)	11,00
- Κάιν (Λόρδον Βύρνονς). Μεταφυσικά Σχόλια του Φάμπρ ντ' Ολιβέ	45,00
- Τα Ιερά Μυστήρια των Μάγια και των Κίτσε και η σχέση τους με τα Ιερά Μυστήρια της Αιγύπτου, της Ελλάδος, της Χαλδαίας και της Ινδίας ή Ο Ελευθεροτεκτονισμός σε χρόνους προγενέστερους του Ναού του Σολομώντος (Αύγουστος Λε Πζονζόν)	12,00
- Το Μέγα Απόρρητο Α' (Η Βασιλική Τέχνη) (Ελιφάς Λευί)	10,50
- Το Μέγα Απόρρητο Β' (Τα Μυστήρια των Ιεροφαντών) (Ελιφάς Λευί)	14,00
- Το Βιβλίο των Σοφών (Ελιφάς Λευί)	12,00
- Η Βίβλος της Ελευθερίας (Ελιφάς Λευί)	12,00
- Η Ερμητική και Καμπαλιστική Ερμηνεία του Οράματος του Ιεζεκιήλ. (Ελιφάς Λευί)	10,00
- Η Ερμητική και Καμπαλιστική Ερμηνεία της Αποκαλύψεως του Ιωάννου (Ελιφάς Λευί)	10,00

- Η Απόκρυφος Εξέλιξις της Ανθρωπότητας (Κ. Ζιναραζαντάζα)	19,00
- Γενεαλογία του Ανθρώπου (Αννυ Μπέζαντ)	12,50
- Οι Διδάσκαλοι και η Ατραπός (Κ. Λεντμπήτερ)	25,00
- Πραγματεία επί των Αποκρύφων Επιστημών (Παπύς)	21,00
- Το πρόβλημα του Κακού στο Αστρικό Πεδίο. Α΄ (Σ. ντε Γκουαϊτά)	23,00
- Το πρόβλημα του Κακού στο Αστρικό Πεδίο. Β΄ (Σ. ντε Γκουαϊτά)	17,00
- Το πρόβλημα του Κακού στο Αστρικό Πεδίο. Γ΄ (Σ. ντε Γκουαϊτά)	21,00
- Οι Λοξασίες και οι Τελετουργίες των αποκρύφων Οργανώσεων (Φάκελλος Μαγεία) (Μισέλ Μονρώ)	11,00
- Πως θα καταπολεμήσουμε την Βασκανία (Παπύς)	07,00
- Ο Παράκελσος και η ουσία της Διδασκαλίας του (Φρ. Χάρτμανν)	19,00
- Αναζητώντας τους Ροδόσταυρους (Φραντς Χάρτμανν)	12,00
- Για το Ερυθρό Ρόδο και τον Χρυσό Σταυρό (Ερμητισμός, Αλχημεία και Μυητικά Τάγματα) (Ζ. Π. Τζιουντιτσέλι Ντε Κρεσσάκ - Μπασελερί)	13,00
- Αυτοκυριαρχία και Πεπρωμένο με τους Κύκλους της ζωής (Χ. Σ. Λιούις)	17,00
- Ο Αριθμός 7 (Γρ.Κατσαρέα)	12,00
- Η Μυστικιστική ζωή του Ιησού (Χ.Σ. Λιούις)	16,00
- Προσευχές από όλο τον κόσμο (Μάνυ Τσιλάρ)	08,00
- ECCE HOMO (Λουί Κλωντ ντε Σαίν Μαρτέν)	08,00
- Ο Εσωτερικός χαρακτήρας των Ευαγγελίων (Ε. Π. Μπλαβάτσκι)	08,00
- Η Γένεσις της Τραγωδίας και η Επίδρασις των Ελευσινίων Μυστηρίων (Εδουάρδου Συρέ)	17,00
- Η Γένεσις της Τραγωδίας (Εδουάρδου Συρέ) (Πολυτελής Έκδοση)	60,00
- Ο Πυθαγόρας και η Μυστική Διδασκαλία του (Π.Γράβιγγερ)	44,00
- Ο Ορύλος του Τέταρτου Μάγου (Χένρυ Βαν Ντάικ)	05,00
- Το Κοράκι (Με σκληρό εξώφυλλο) (Έντγκαρ Άλαν Πόε)	10,00
- Μέγα Ελληνο-Αγγλικό Λεξικό (Τζων Πίκερινγκ)	52,00
- Αφίσα "Ροδοσταυρικός Πίνακας του Ερμητισμού και της Αλχημείας"	11,00
- 7 Γκραβούρες του Ραφαήλ Σάντι (Πολυτελής Έκδοση)	73,00

ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ

- Τα παράδοξα της Υψηλής Επιστήμης (Ελιφάς Λεβί) (κυκλοφορεί 05/2004)
- Η Κεκρυμμένη Ζωή εντός του Τεκτονισμού (Κ. Λεντμπήτερ)
- Morals and Dogma. (Μέρος Γ΄) (Α. Πικε)
- Το πρόβλημα του Κακού στο Υλικό πεδίο (Σ. ντε Γκουαϊτά)
- Το πρόβλημα του Κακού στο Πνευματικό πεδίο(Σ. ντε Γκουαϊτά)
- Η Ζωή και η Διδασκαλία του Ιάκωβου Μπαίμε(Φραντς Χάρτμανν)
- Η Μικρή Εγκυκλοπαίδεια του Δυτικού Αποκρυφισμού(Ζολ. Καστελλό)
- Η Εβραϊκή γλώσσα αποκατεστημένη (Φάμπρ ντ' Ολιβέ)

Ονοματεπώνυμο ..... Τηλέφωνο .....
 Οδός ..... Αρ. .... Πόλη ..... Τ.Κ. ....

(1255)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχ. Διεύθυνση: Τ.Θ. 51134, 145 10 Κηφισιά

Τηλ.: 210.80.77.513 Fax: 210.62.50.513

<http://tetraktys.cjb.net> e-mail: tetrakty@otenet.gr

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΛΕ ΠΛΟΝΖΟΝ

**ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΓΙΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΙΤΣΕ,
Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΑ ΙΕΡΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ
ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ, ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,
ΤΗΣ ΧΑΛΔΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ
Ή
Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΣ
ΣΕ ΧΡΟΝΟΥΣ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΟΥΣ
ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ**

Ο μεγάλος αρχαιολόγος και Τέκτων, Αύγουστος Λε Πλονζόν, μας παρουσιάζει μία εκπληκτική πραγματεία τονίζοντας το κοινό σημείο της προελεύσεως των αρχαίων Μυστηρίων:

Το Ναϊτικό ρεύμα και οι Illuminati • Ελάσσονα και Μείζονα Μυστήρια • Τι ήταν η Αυτοψία των Ελευσινίων Μυστηρίων • Το Ελευσίνιο Κονξ – Ομ – Πανξ, το Βραχμανικό Κάνσα – Ομ – Πάνσα και το Κάνεξ – Όμον – Πάνεξ των Μάγια. • Πρόκλος και Θέων Σμυρναίος • Ζωροάστρης • Μαχάτμας • Ομοιότητες των Ιερατικών Αλφαβήτων των Αιγυπτίων και των Μάγια • Ταύτιση Συμβολισμού μεταξύ Τεκτόνων και Μάγια • Η Μυητική διαδικασία των Κίτσε και ο παραλληλισμός τους με το βιβλίο του Ενώχ • Οι 3 Βασιλείς της «Ευδαίμονος Ηπείρου» κατά τον Πλάτωνα • Τα 12 Ιερά Τάγματα • Ταύτιση των Τέκνων του Ηλίου στους Αιγυπτίους και τους Μάγια • Η Ίσις των Αιγυπτίων και η Ιτσίν των Μάγια • Η Θάλαθ των Χαλδαίων, η Θάλασσα των Ελλήνων και η Θάλακ των Μάγια • Πόπολ – Βουχ, η ιερή βίβλος των Κίτσε • Ο φτερωτός όφις (Κνεφ) των Αιγυπτίων και (Καν) των Μάγια • Το ιερό Ταυ στους αρχαίους λαούς.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Τ.Θ. 51 134, 145 10 Κηφισιά

Τηλέφωνο: 210.80.77.513 Fax: 210.62.50.513

<http://tetraktys.cjb.net> e-mail: tetrakty@otenet.gr